

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____
Chișinău

Proiect
30.12.2019

Cu privire la aprobarea Cadrului Național al Calificărilor

În vederea implementării prevederilor art. 63-66, 89-94, 97, 98, 123 și 124 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/ 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările și completările ulterioare, precum și luând în considerare:

- Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2017 privind Cadrul European al Calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului European al Calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții (2017/C 189/03);
- Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 26 noiembrie 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a învățământului superior și a învățământului secundar superior și a calificărilor și a rezultatelor perioadelor de învățare în străinătate (2018/C 444/01);
- Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2018 privind competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01);
- Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 5 martie 2018 privind un Cadru european pentru programe de ucenicie de calitate și eficiente (2017/0244);
- Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2012 privind validarea învățării non-formale și informale (2012/C 398/01);
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui sistem european de credite pentru educație și formare profesională (SECEFP) (2009/C 155/02);
- Standardele și Liniile Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG 2015), elaborate de Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA);
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009/C 155/01);
- necesitatea actualizării și asigurării concordanței cadrului normativ național al calificărilor cu cele mai recente recomandări comunitare privind Cadrul European al Calificărilor (CEC);

- necesitatea îndeplinirii depline a responsabilităților relevante prevăzute în Acordul de Asociere RM-UE, precum și a celor asumate prin aderarea Republicii Moldova la spațiul european al învățământului superior (EHEA);
- necesitatea trecerii la implementarea operațională a Cadrului Național al Calificărilor conform recomandărilor europene, și
- necesitatea aplicării uniforme a Cadrului Național al Calificărilor la toate nivelurile sistemului național de educație și formare profesională.

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr 1016/2017 cu privire la aprobarea Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova și HG 1167/2018 și se aprobă în redacție nouă (se anexează).

2. Cadrul Național al Calificărilor (CC-RM), varianta engleză (QF-RM) stabilește 8 niveluri de calificare, exprimate ca rezultate ale învățării cu niveluri progresive de competență, care pot fi dobândite prin sistemul formal de educație și formare profesională, prin recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în contexte nonformale și informale, precum și prin componente ale calificării (module, unități de credite de studii) din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

3. Cadrul Național al Calificărilor este parte componentă a standardelor de stat în domeniul educației și formării profesionale de toate nivelurile, tipurile și formele.

4. Noile calificări vor fi dezvoltate de o manieră în care vor fi accesibile pentru: trasee alternative de obținere a calificării; aplicare în scopuri diferite (angajare, conversie profesională, actualizarea calificării, continuarea studiilor ș.a.); toate tipurile de educabili, inclusiv cu CES; mobilitate pe verticală și orizontală; progresul educațional, fiind consultate cu diverse părți interesate.

5. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în comun cu Consiliul Național pentru Calificări (CNC-RM) vor revizui calificările actuale, în sensul eliminării barierelor inutile pentru acces, progres și transfer de calificări și vor dezvolta noile standarde, respectând principiul flexibilității calificărilor, în vederea facilitării învățării pe tot parcursul vieții până în septembrie 2024.

6. Revizuirea și actualizarea CC-RM se va efectua cel puțin o dată la 5 ani, ori de câte ori este relevant.

7. Descriptorii de referință a nivelurilor de calificare a CC-RM se vor aplica la stabilirea corespondenței între diferite sisteme și niveluri de calificări și în procedurile de recunoaștere academică și profesională.

8. Descrierea calificărilor sectoriale pentru includere în CC-RM se va face în conformitate cu descriptorii de referință a nivelurilor de calificare a CC-RM și se vor aproba prin ordin al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării, sau prin ordin comun al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării și Ministrului Autorității Publice Centrale, care are în subordine instituții de învățământ sau are competențe în domeniul profesiilor reglementate, în baza avizului consultativ al CNC-RM.

9. Începând cu 1 iunie 2021 toate actele care certifică dobândirea unei calificări, respectiv certificate, diplome, suplimente la certificate, suplimente la diplome, în Registrul Național al Calificărilor vor conține o trimitere clară la nivelul CC-RM corespunzător.

10. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în colaborare cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale vor informa publicul interesat privind corespondența calificărilor obținute în spațiul ex-sovietic și a celor acordate până la punerea în aplicare a CC-RM în vederea aplicării la angajare, avansare în carieră și în scopul accesului la studii a adulților.

11. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în comun cu autoritățile administrației publice de specialitate vor elabora lista profesiilor reglementate în Republica Moldova în concordanță cu reglementările din comunitatea europeană pentru aplicare în procedurile de

recunoaștere a calificărilor profesionale obținute peste hotare. Termen de îndeplinire până în luna iunie 2021.

12. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în colaborare cu CNC-RM va elabora:

- Planul de implementare a CC-RM pentru perioada 2020-2023, conform recomandărilor și principiilor Cadrului European al Calificărilor și a prevederilor prezentei hotărâri;
- Planul de revizuire a calificărilor conform noilor cerințe ale CC-RM și înregistrare în RNC până la 1 aprilie 2021.

13. Se instituie Consiliul Național pentru Calificări (CNC-RM) – organ colegial strategic central al Republicii Moldova pentru dezvoltarea și implementarea CC-RM, care își va organiza activitatea în conformitate cu regulamentul elaborat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și aprobat de Guvern.

14. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va prezenta propunerea cu privire la componența nominală a CNC-RM pentru aprobarea Guvernului până la 1 martie 2021.

15. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va revizui, actualiza, elabora și va aproba, în termen de 18 luni de la data publicării prezentei hotărâri, metodologiile, ghidurile necesare și actele normative pentru aplicarea prezentei hotărâri.

16. Direcția Cadrul național al calificărilor, subdiviziune structurală a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, va îndeplini activitatea de:

- Secretariat al CNC-RM;
- Deținător și administrator al Registrului Național al Calificărilor;
- Punct Național de Coordonare pentru Cadrul European al Calificărilor (CEC/EQF);
- Punct Național de informare și coordonare ENIC-NARIC;
- Centru Național Europass;
- Punct național de contact pentru recunoașterea calificărilor educaționale și profesionale.

17. Direcția politici ocupaționale și de reglementare a migrației – subdiviziune structurală a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale:

- va îndeplini activitatea de Punct național de informare și comunicare pentru ESCO;
- va organiza cartografierea și analiza concordanței CORM 006014 cu ESCO și va adopta clasificarea ESCO în practica națională până în luna mai 2021;
- va elabora instrucțiunea cu privire la procedura de actualizare a CORM în concordanță cu modificările în structura economiei naționale, legislația specifică privind introducerea de noi funcții, profesii, ocupații, revizuirea și actualizarea clasificatoarelor internaționale și europene ISCO, ISCO-88, ESCO, respectând următoarea ierarhie: 1. UE; 2. ONU; 3. alte reglementări internaționale sectoriale.

18. Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare (ANACEC):

- va ajusta standardele de calitate pentru evaluarea, autorizarea și acreditarea programelor și instituțiilor la principiile de asigurare a calității calificărilor cu nivel CEC și prevederile prezentei hotărâri;
- va elabora rapoarte anuale tematice privind relevanța calificărilor sectoriale, privind calitatea evaluării rezultatelor învățării și respectarea principiilor de flexibilitate din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, va întocmi ierarhia calificărilor, asigurând astfel transparența și baza informațională pentru revizuirea sau eliminarea unor calificări.

19. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în colaborare cu Agenția de guvernare electronică în vederea promovării transparenței și portabilității calificărilor, prevenirii cazurilor de obținere ilicită a calificărilor, automatizării serviciilor de verificare a autenticității actelor de studii și calificărilor, protecției reputației furnizorilor de calificări și optimizării costului asociat perfectării actelor de studii:

- va elabora regulamentul și soluția tehnică pentru implementarea mecanismului de alertă cu privire la actele de studii/calificare, constatate de autoritățile competente ca fiind neautentice sau că acestea au fost acordate de furnizori neautorizați, precum și cu privire la restrângerea sau interzicerea de către autoritățile sau instanțele judecătorești naționale a unui profesionist de a

desfășura activități profesionale, în întregime sau în parte, sau în baza deciziei consiliilor naționale sectoriale/profesionale de etică;

- va elabora conceptul de trecere la nivel de sistem educațional la semnarea digitală a actelor de studii, începând cu 1 ianuarie 2022.

20. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, CNC-RM și ANACEC:

- vor monitoriza elaborarea și implementarea de către furnizorii de educație și formare profesională a calificărilor de toate nivelurile conform CC-RM pe domenii de formare profesională;

- vor promova politici de parteneriat social între educație și piața muncii pentru dezvoltarea și implementarea unui cadru eficient al calificărilor.

21. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va elabora proiectul de consolidare a capacităților umane a Direcției Cadrul național al calificărilor, pentru îndeplinirea funcțiilor prevăzute la p. 16 al prezentei hotărâri, va estima și va planifica mijloace financiare necesare în bugetul anual al ministerului.

22. Cheltuielile asociate punerii în aplicare a prezentei hotărâri vor fi suportate din contul alocațiilor bugetare în conformitate cu legislația în vigoare.

23. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării.

24. La intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va aduce actele sale normative de referință în concordanță cu prevederile acesteia.

Prim-ministru

Ion CHICU

Contrasemnează:

Ministrul Educației,
Culturii și Cercetării

Corneliu POPOVICI

Ministrul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale

Viorica DUMBRĂVEANU

Ministrul Economiei și Infrastructurii

Anatol USATÎI

Ministrul Finanțelor

Sergiu PUȘCUȚA

Ministrul Afacerilor Interne

Pavel VOICU

Ministrul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale
și Mediului

Ion PERJU

Ministrul Apărării

Victor

GAICIUC

Vizează:

Secretar general al Guvernului

Aprobată în şedinţa Guvernului
din

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezenta hotărâre stabilește Cadrul Național al Calificărilor (CC-RM varianta română / QF-RM varianta engleză) și prevede dezvoltarea, implementarea, funcționarea și supravegherea administrativă a acestuia.
2. CC-RM este un instrument pentru clasificarea, compararea, dezvoltarea și înțelegerea calificărilor oferite în sistemul educațional național în funcție de o ierarhie de niveluri.
3. CC-RM stabilește condițiile de relaționare/corespondență a calificărilor din trecut, prezent și viitor la nivel național și european.
4. Fiecare nivel al calificării este determinat de un set de descriptori a rezultatelor învățării relevanți nivelului, care concretizează complexitatea, profunzimea și dimensiunea calificării.
5. Calificările sunt atribuite nivelurilor CC-RM pe baza rezultatelor învățării.
6. CC-RM cuprinde toate nivelurile și formele de învățământ, calificările de diferite dimensiuni și scopuri, calificările complete sau componente ale calificărilor (module, unități de credit) din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.
7. Scopul general al CC-RM este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale de calificări și asigurarea transparenței, accesului, progresului, obținerii, comparabilității și calității calificărilor în raport cu piața muncii și necesitățile de dezvoltare sustenabilă socio-economică a țării.
8. CC-RM contribuie la evitarea duplicării și suprapunerii calificărilor, facilitează planificarea carierei și evoluția profesională din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.
9. CC-RM reprezintă ansamblul de mecanisme organizatorice la nivel de țară, menite să asigure cetățenilor acces la calificări, să ofere posibilitatea de a alege și de a obține calificări relevante pentru dezvoltarea personală, pentru a răspunde nevoilor societății și ale pieței muncii și pentru a oferi oportunități de angajare, recunoaștere, dezvoltare în carieră, precum și învățarea pe tot parcursul vieții.
10. CC-RM este un instrument de politică specifică în cadrul sistemului național al calificărilor, orientat spre facilitarea învățării pe tot parcursul vieții, a comparării calificărilor la nivel național și internațional și ordonarea tuturor calificărilor într-o structură logic organizată.
11. CC-RM completează și sprijină realizarea politicilor și strategiilor în domeniul educației și formării profesionale și este în corespundere cu politicile europene în domeniu (EQF-LLL, QF-EHEA, ESG, ECTS, ECVET ș.a).

12. CC-RM este dezvoltat în baza principiilor Cadrului European al Calificărilor (CEC/EQF) și urmează să fie supus auto-certificării și stabilirii corespondenței dintre Cadrul Național al Calificărilor (CC-RM) și Cadrul European al Calificărilor (CEC), conform metodologiei elaborate de grupul consultativ al CEC (EQF).

13. În sensul prezentului CC-RM, sunt utilizate noțiunile stipulate în Anexa 1.

II. OBIECTIVE, PRINCIPII ȘI FUNCȚII ALE CADRULUI NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

14. Obiectivele CC-RM în calitate de instrument de politică specifică în domeniul educației și formării profesionale sunt următoarele:

- a) să sprijine învățarea pe tot parcursul vieții;
- b) să conecteze și să coordoneze subsistemele de calificare ale Republicii Moldova;
- c) să asigure coerența, consistența și relevanța calificărilor prin reorientarea către rezultate ale învățării;
- d) să asigure înțelegerea diversității calificărilor și relaționarea acestora;
- e) să îmbunătățească transparența, accesibilitatea și calitatea calificărilor;
- f) să asigure structurarea proceselor de învățare pentru facilitarea actualizării /ameliorării competențelor și ralierea la cerințele aflate în schimbare pe piața forței de muncă;
- g) să asigure sporirea flexibilității, facilitarea transferului și a recunoașterii calificărilor obținute în diferite contexte;
- h) să faciliteze selectarea traseului optimal de formare profesională pentru obținerea unei calificări;
- i) să faciliteze mobilitatea academică și profesională pe piața serviciilor educaționale și pe piața muncii internă și externă;
- j) să asigure utilizarea eficientă a calificărilor pe piața muncii, implicit sporirea angajabilității și integrării sociale a absolvenților și angajaților;
- k) să îmbunătățească cooperarea dintre educație și partenerii sociali, transparența în procesul de dezvoltare, instruire, evaluare și utilizare a calificărilor;
- l) să stimuleze modernizarea sistemului național de educație și formare;
- m) să sporească încrederea în calificările naționale prin consolidarea instrumentelor de asigurare a calității;
- n) să creeze bază pentru recunoașterea, înțelegerea și comparabilitatea calificărilor naționale cu cele europene/internaționale, prin referirea CC-RM la CEC/EQF și la QF-EHEA;
- o) să amplifice colaborarea internațională în domeniul educației, facilitând recunoașterea automată a calificărilor în baza acordurilor reciproce și la nivelul spațiului european educațional.

15. CC-RM este elaborat în baza principiilor acceptate pe plan european:

- a) succesiune și dezvoltare continuă a nivelului de calificare;
- b) nondiscriminare și echitate;
- c) transparența descrierii nivelurilor de calificare pentru toți utilizatorii;

- d) receptivitate la cerințele educaționale, sociale și ale pieței muncii în permanentă schimbare;
- e) concordanța ierarhiilor nivelurilor de calificare și a nivelurilor sistemului național de educație din Republica Moldova;
- f) comparabilitatea structurală și compatibilitatea CC-RM (QF-RM) cu EQF-LLL și EQF-EHEA;
- g) concordanța cu instrumentele de clasificare a educației și ocupațiilor la nivel național, european și internațional (nomenclatoarele domeniilor de formare profesională în învățământul superior și învățământul profesional tehnic, nomenclatorul specialităților științifice; ISCED 2011 (clasificarea nivelurilor educației), ISCED-F 2013 (clasificarea domeniilor educației și formării), Manualul Frascati OECD (clasificarea domeniilor științifice); CORM 006-14 (Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, ESCO (clasificare europeană a aptitudinilor/competențelor, calificărilor și ocupațiilor), ISCO, CAEN-2 (Clasificatorul activităților din economia Moldovei, rev. 2),

16. Funcțiile CC-RM sunt următoarele:

- a) descrierea nivelurilor de calificare și a condițiilor de acces la educație și formare profesională;
- b) acordarea calificărilor în bază de rezultate ale învățării cu certificarea respectivă prin eliberarea actelor de studii;
- c) satisfacerea cerințelor educaționale personale ale individului;
- d) formarea competențelor și atitudinilor necesare pentru socializare și realizare profesională;
- e) informarea cu privire la calificările dintr-un anumit sector;
- f) susținerea învățării pe tot parcursul vieții;
- g) facilitarea mobilității academice și profesionale pe piața muncii interne și externe;
- h) implementarea unor mecanisme credibile de asigurare a calității;
- i) implementarea mecanismelor de validare a calificărilor obținute non-formal și informal;
- j) acordarea sprijinului beneficiarilor și furnizorilor de servicii educaționale, formare și învățare în luarea deciziilor la diferite niveluri de formare profesională;
- k) acordarea asistenței autorităților și instituțiilor de formare profesională, facilitându-le localizarea ofertelor de formare pe baza unei referințe comune;
- l) implementarea cerințelor obligatorii față de calificare și competențele profesionale.

III. STRUCTURA CC-RM ȘI REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

17. CC-RM constă din trei elemente:

- a) structură pe niveluri, rezultate ale învățării de referință și sectoriale relevante fiecărui nivel;
- b) cadrul tehnic și instrumente adresate persoanelor (credite de studii și mecanisme de acumulare și transfer, Registrul calificărilor, Registrul actelor de studii, Registrul evaluatorilor, puncte de contact pentru colaborare Europass (cadrul informațional pentru transparența calificărilor), pentru ENIC-NARIC, portalul informațional

Ploteus, ESCO ș.a, precum și mecanismul de alertă privind calificările false sau interzicerea exercitării unei profesii/ ocupații ș.a;

- c) proceduri, principii comune, ghiduri, linii directoare, privind asigurarea calității, validarea, recunoașterea și certificarea calificărilor dobândite în diferite contexte, scrierea rezultatelor învățării și oferirea serviciilor de ghidare și consiliere privind calificările, promovarea competențelor generice.

18. Calificările CC-RM sunt structurate pe axe: verticală și orizontală. Axa verticală a CC-RM clasifică ierarhic calificările pe niveluri, iar axa orizontală oferă bază pentru clasificarea calificărilor pe tipuri.

19. CC-RM este structurat ierarhic pe opt niveluri de calificare și cuprinde toate tipurile de calificări, care pot fi dobândite prin sistemul formal de educație și formare profesională și prin recunoașterea rezultatelor învățării, dobândite în contexte nonformale și informale, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

20. Nivelul calificării reprezintă complexitatea și profunzimea rezultatelor învățării dobândite. Descriptorii nivelului calificării stabiliți în CEC/EQF reprezintă standard european de referință.

21. În actul de studii se indică nivelul de calificare conform CC-RM și CEC/EQF.

22. Calificarea este definită prin „titlu”, care reprezintă partea tangibilă a acesteia. Titlul calificării reprezintă cea mai importantă informație pentru părțile interesate: educabili, angajatori, furnizori de educație și formare profesională, autorități abilitate cu calificările, autorități de asigurare a calității, părinți, ș.a

23. Titlul calificării constă din două componente: partea generică și partea specifică.

24. Partea generică a calificării reprezintă tipul calificării. Tipurile de calificări sunt definite de nivelul educațional, specificul rezultatelor învățării, scopul sau conținutul calificării, și alte caracteristici:

- a) după nivelul educațional: învățământ general, învățământ profesional-tehnic, învățământ superior;
- b) după specificul rezultatelor învățării: competențe generale; îmbinarea competențelor generale și vocaționale; îmbinarea competențelor generale și profesionale; competențe profesionale conform standardelor naționale; competențe profesionale conform standardelor unei întreprinderi (ucenicie);
- c) după scop: formare inițială, continuă, compensatorie;
- d) după conținutul calificării: Bacalaureat teoretic, Bacalaureat vocațional (de arte, de sport, teologic, militar), Bacalaureat profesional; Masterat în științe, Masterat profesional; Doctorat științific, Doctorat profesional ș.a.

25. Fiecare nivel al CC-RM poate avea un tip sau mai multe tipuri de calificări (de exemplu, Masterat este calificare de nivelul 7 al CC-RM, care poate fi „masterat de tip științific” (MS) și „masterat de tip profesional” (MP). Totodată, este imposibil un tip de calificare să fie oferit la mai multe niveluri.

26. Partea specifică a calificării reprezintă profilul, determinat de domeniul general de studiu și domeniul de formare profesională.

27. Regulile de utilizare a titlurilor și tipurilor calificărilor sunt stabilite în instrucțiunea cu privire la titluri și acte de studii în sistemul educațional al Republicii Moldova, aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

28. Calificarea în CC-RM este constituită din trei elemente de bază:

1. nivelul calificării și rezultatele învățării de referință;
2. volumul/dimensiunea exprimat în credite;
3. tipul și profilul.

Secțiunea 3.1

Nivelul calificării și rezultatele învățării de referință

29. Descriptorii rezultatelor învățării reflectă două dimensiuni: nivelurile și domeniile de învățare.

30. Dimensiunea „nivelul” arată modul în care crește complexitatea rezultatelor învățării odată cu nivelurile calificării.

31. Dimensiunea „domeniilor de învățare” face distincție între „cunoștințe”, „aptitudini” și „autonomie și responsabilitate”, permițând clasificarea la același nivel a unor calificări de diferite tipuri. De exemplu, calificările cu același nivel al rezultatelor învățării pot fi calificări de tip academic, vocațional sau profesional.

32. Nivelurile de calificare din CC-RM sunt definite în bază de rezultate ale învățării relevante fiecărui nivel.

33. Rezultatele învățării se referă la ceea ce cunoaște, înțelege și este capabil să facă o persoană la terminarea unui proces de învățare și care sunt definite sub formă de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie.

34. „Cunoștințele” exprima rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. Cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau factice.

35. „Aptitudinea” exprimă capacitatea de a aplica cunoștințe și de a utiliza know-how pentru a realiza sarcinile și a rezolva probleme. Aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente).

36. „Responsabilitatea și autonomia” reprezintă capacitatea educabilului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și aptitudinile sale.

37. Rezultatele învățării sunt utilizate în context educațional la elaborarea standardelor de calificare.

38. Rezultatele învățării sunt atribuite standardelor de calificări, programelor ca întreg și componentelor educaționale individuale (unități sau module).

39. Gradul de detaliere a rezultatelor învățării la nivel de program și componente ale programului diferă. Rezultatele învățării la nivel de program sunt formulate într-un sens mai larg, generic și ierarhic și sunt mai importante decât rezultatele învățării la nivel de modul sau unități de program.

40. Metodologiile de scriere a rezultatelor învățării, de elaborare a curriculumului pentru fiecare nivel de calificare axat pe rezultate ale învățării, respectiv de evaluare a rezultatelor învățării și de aplicare a creditelor de studii transferabile necesare pentru implementarea operațională a CC-RM sunt parte integrantă a sistemului național de calificări.

41. Descriptorii nivelurilor de calificare în CC-RM vor integra și competențele-cheie stabilite în Cadrul de Referință European de care au nevoie toți cetățenii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, ocuparea unui loc de muncă, incluziune socială. CC-RM aplică opt competențe-cheie, după cum urmează:

- a) *comunicarea în limba română și în limba maternă pentru alolingvi*: abilitatea de a exprima și interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii, atât în formă orală, cât și scrisă;
- b) *competențe multilingvistice*: comunicarea în cel puțin două limbi străine, descrierea similar comunicării în limba română /maternă, dar include și abilitățile de mediere (adică rezumarea, parafrizarea, interpretarea sau traducerea) și înțelegerea interculturală;
- c) *competența matematică, științifică și tehnologică*: buna stăpânire a aritmeticii, o înțelegere a lumii naturale și o abilitate de a pune în aplicare cunoștințele și tehnologia pentru a răspunde nevoilor umane percepute (precum medicina, transportul sau comunicarea);
- d) *competența digitală*: utilizarea cu încredere și în mod critic a tehnologiei informației și comunicațiilor pentru muncă, timp liber și comunicare;
- e) *a învăța să înveți*: abilitatea de gestionare eficientă a propriei învățări, fie individual, fie în grupuri;
- f) *competențe sociale și civice*: abilitatea de a participa într-un mod eficient și constructiv la viața socială și de muncă și de a se implica în mod activ și democratic, mai ales în societățile din ce în ce mai variate;
- g) *spirit de inițiativă și antreprenoriat*: abilitatea de a pune ideile în practică prin creativitate, inovație și asumarea de riscuri, precum și abilitatea de a planifica și gestiona proiecte;
- h) *sensibilizare și exprimare culturală*: abilitatea de a aprecia importanța exprimării creative a ideilor, experiențelor și emoțiilor într-o varietate de medii, precum muzica, literatura și artele vizuale și ale spectacolului.

42. Competențele-cheie asigură capacitatea persoanei pentru asumarea integrală a rolului ocupației/profesiei, fiind esențiale pentru toate domeniile ocupaționale. Astfel, competențele-cheie pot fi aplicate în diferite contexte și în diferite combinații.

43. Atingerea rezultatelor învățării, inclusiv a celor 8 competențe-cheie, este evaluată prin proceduri bazate pe criterii clare și transparente, stabilite în regulamente cadru de evaluare a rezultatelor învățării pe niveluri a sistemului educațional, elaborate și aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării după consultarea Consiliului Național pentru Calificări din Republica Moldova (CNC-RM).

44. Descriptorii de bază ai rezultatelor învățării pentru fiecare nivel al CC-RM reprezintă condiții minime pentru plasarea unităților de rezultate ale învățării a calificărilor specifice/sectoriale la nivelurile respective ale CC-RM.

45. Descriptorii unui nivel mai înalt al calificării includ tot ce prevede nivelul inferior al calificării.

46. Descriptorii permit acordarea de calificative în conformitate cu nivelul atins al rezultatelor învățării.

47. Descriptorii de bază (cadru) ai rezultatelor învățării, corespunzători fiecărui nivel de calificare a Cadrului Național al Calificărilor, sunt prezentați în *Anexa 2* și sunt în concordanță cu Cadrul European al Calificărilor (CEC/EQF).

48. Descriptorii de bază (cadru) ai nivelurilor de calificare a CC-RM, prezentați în *Anexa 2*, servesc ca referință pentru:

- a) armonizarea descrierii cerințelor pentru calificarea absolvenților și angajaților în standardele ocupaționale și educaționale;
- b) aplicarea criteriilor unificate de evaluare a calificării absolvenților tuturor nivelurilor de învățământ și a angajaților;
- c) elaborarea cerințelor față de funcțiile ocupaționale;
- d) planificarea traseelor flexibile de învățare în învățământul profesional;
- e) dezvoltarea mecanismelor de evaluare, validare, recunoaștere și certificare a calificărilor dobândite în contexte formale, informale și nonformale;
- f) compararea calificărilor obținute în diferite contexte.

49. Descriptorii calificărilor sectoriale se elaborează în baza descriptorilor de referință a nivelurilor de calificare a CC-RM și se aprobă prin ordin al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării sau prin ordin comun al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării și Ministrului Autorității Publice Centrale, care are în subordine instituții de învățământ sau are competențe în domeniul profesiilor reglementate, în baza avizului consultativ al Consiliului Național pentru Calificări din Republica Moldova (CNC-RM).

50. Pe baza rezultatelor învățării, se proiectează programul de studii și standardele de evaluare a rezultatelor învățării. Rezultatele învățării sunt element obligatoriu al unității de curs. Acestea sunt parte a standardelor de asigurare a calității.

51. Scrierea rezultatelor învățării specifice la nivel de program de studii pentru o specialitate are la bază:

- a) domeniul de activitate din CAEN;
- b) domeniile ISCO, ESCO;
- c) domeniile ISCED;
- d) domeniile conform nomenclatorului domeniilor de formare profesională al RM;
- e) nivelul educațional (corespondența ISCO-ISCED-EQF-CC-RM);
- f) rezultatele învățării din standardul de calificare;
- g) nivelul de calificare CC-RM, EQF.

52. Scrierea rezultatelor învățării relevante diferitor niveluri de calificări sectoriale se face conform ghidului elaborat și aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în baza avizului consultativ al Consiliului Național pentru Calificări (CNC-RM).

53. Rezultatele învățării sunt supuse certificării și validării pentru a conduce la o calificare.

Secțiunea 3.2 **Dimensiunea europeană și internațională a CC-RM**

54. În scopul asigurării unei mai bune corelări a CC-RM cu clasificatoarele internaționale și naționale ale educației și ocupațiilor, facilitării comparabilității și recunoașterii calificărilor cu nivel CC-RM, CNC-RM, în consultare cu părțile interesate elaborează, iar Ministerul Educației, Culturii și Cercetării aprobă următoarele fișe de corespondență:

a) Corespondența între Nomenclatoarele domeniilor de formare în învățământul superior și învățământul profesional tehnic și ISCED;

b) Corespondența între Nomenclatorul domeniilor de formare în învățământul superior, Nomenclatorul specialităților științifice și Clasificatorul FRASCATI;

c) Corespondența dintre ISCED și CORM: domeniu larg, domeniu restrâns ISCED și grupa de bază CORM;

d) Corespondența grupelor ISCO cu nivelurile ISCED și nivelurile de calificare conform standardelor internaționale;

e) Ocupațiile internaționale din ISCO, competențele din ESCO-v1 și CORM.

55. Echivalarea grupelor ISCO, ESCO, CORM, ISCED, CC-RM, CEC și corespondența între nomenclatoarele domeniilor de formare profesională se perfectează în limba română și engleză și se face publică pe portalul informațional „CC-RM” de către Punctul Național de Contact cu platformele europene pentru calificări, recunoaștere, mobilitate și informare din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, astfel încât să faciliteze compararea acestora la nivel național și internațional pe piața serviciilor educaționale și piața muncii.

56. CC-RM se actualizează ori de câte ori este nevoie pentru concordanța cu recomandările privind calificările în spațiul educațional european sau îndeplinirea condițiilor stabilite în acordurile bilaterale/multilaterale, asigurând astfel, baza pentru cooperare și recunoaștere reciprocă a calificărilor acordate în Republica Moldova și în alte țări prin compatibilitatea CC-RM cu:

- Cadrul European al Calificărilor pentru învățare pe parcursul vieții (CEC/EQF) și Cadrul Calificărilor în Spațiul European al Învățământului Superior (QF-EHEA);
- Descriptorii nivelurilor CEC și Descriptorii de la Dublin pentru Învățământul Superior;
- Principiile de calitate pentru învățământul superior și formarea profesională (VET) aplicate CEC/EQF și criteriile relevante pentru referirea CC-RM la EQF;
- Sistemul European de credite pentru formarea profesională (SECFP/ECVET) și Sistemul European de Transfer și Acumulare de Credite (ECTS);
- Cadrul European de referință pentru asigurarea Calității a educației și formării profesionale (EQARF) și Standarde și linii directorii pentru asigurarea calității în învățământ superior (ENQA);
- Instrumente Europass pentru transparența diplomelor, certificatelor și competențelor.

Secțiunea 3.3

Volumul rezultatelor învățării și credite de studii

57. Volumul rezultatelor învățării este exprimat în credite de studii.

58. Pentru fiecare calificare completă și o unitate a rezultatelor învățării se alocă un număr de credite, care determină volumul/dimensiunea calificării.

59. Volumul sau dimensiunea calificărilor depind de volumul total de timp necesar pentru atingerea integrală a rezultatelor învățării, stabilite pentru nivelul și profilul respectiv, exprimat în credite de studiu.

60. Creditul de studiu reprezintă o unitate convențională, utilizată pentru a calcula volumul de muncă realizat de educabil într-o perioadă de timp determinată, pentru a obține rezultate ale învățării de un anumit nivel.
61. Creditul de studiu reprezintă confirmarea faptului că o parte a unei calificări, constând într-un set coerent de rezultate ale învățării, a fost evaluată și validată de o instituție abilitată în conformitate cu un standard stabilit.
62. Creditul de studiu este acordat de instituția abilitată atunci când o persoană a obținut rezultatele definite ale învățării, dovedite prin evaluări corespunzătoare, și poate fi exprimat ca o valoare cantitativă.
63. Creditul de studiu se exprimă în valori numerice întregi, care se alocă fiecărei unități de curs/ modul/activități distincte din programul de studii.
64. Creditele alocate unei unități de curs/ modul/activități distincte nu sunt divizibile și nu pot fi obținute în etape; 1 unitate credit este constituită din 30 ore de activitate de învățare (în auditoriu și lucru individual).
65. Transferul și acumularea de credite fac posibilă obținerea treptată a unei calificări.
66. Creditele de studiu descriu una dintre caracteristicile cheie ale calificărilor și standardelor de calificare în CC-RM.
67. Sistemul Național de Credite de Studii Transferabile (SNCST) este în concordanță cu Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (SECEFP/ECVET) și Sistemul European de Credite pentru Învățământul Superior (ECTS) și respectă următoarele principii:
- a) sprijină cursuri de învățare flexibile, în beneficiul fiecărui educabil;
 - b) cuantifică rezultatele învățării pentru a facilita transferul (componentelor) calificărilor și progresul procesului de învățare;
 - c) facilitează transferul rezultatelor învățării și obținerea de progrese de către educabili dincolo de frontierele instituționale și naționale;
 - d) are la bază un proces de asigurare a calității explicit și transparent;
 - e) prevede documentarea creditelor obținute în care să se specifice rezultatele învățării dobândite, denumirea instituției competente de acordare a creditelor;
 - f) crearea sinergiei între sistemele de transfer și acumulare de credite și mecanismele de validare a învățării anterioare, astfel încât funcționarea lor comună să faciliteze și să promoveze transferul și obținerea de progrese;
 - g) dezvoltarea și îmbunătățirea sistemului de credite prin cooperarea între părțile interesate la nivel național, european, internațional.
68. Alocarea, acordarea, acumularea și transferul de credite pentru obținerea, evaluarea, validarea și recunoașterea unei calificări se efectuează în conformitate cu ghidurile de utilizare a creditelor de studii transferabile pe niveluri de studii elaborate, actualizate când este relevant și aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.
69. Ghidurile de utilizare a creditelor de studii se elaborează, se revizuiesc și se actualizează în concordanță cu documentele oficiale aprobate în spațiul european al educației (EHEA, ECVET). Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este responsabil de racordarea sistemului

național de credite de studiu la recomandările privind utilizarea sistemelor europene de credite de studiu (Ghidul utilizatorilor ECTS, Ghidul utilizatorului ECVET).

Secțiunea 3.4 **Profilul calificărilor**

70. Profilul calificărilor în CC-RM este determinat de domeniul formării profesionale în conformitate cu:

- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor;
- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar;
- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior;
- Nomenclatorul specialităților științifice,

care sunt în concordanță cu Clasificarea Internațională Standard a Educației ISCED-2011/2013 și clasificatorul specialităților științifice Frascati.

71. În CC-RM se disting următoarele profiluri ale calificărilor profesionale:

1. Educație;
2. arte și științe umaniste;
3. științe sociale, jurnalism și relații publice;
4. business, administrare și drept;
5. științe ale naturii, matematică și statistică
6. tehnologii ale informației și comunicațiilor;
7. inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții;
8. științe agricole, silvicultură, piscicultură și medicină veterinară;
9. sănătate;
10. servicii.

Secțiunea 3.5 **Nivelurile de calificare a CC-RM**

72. Calificările în CC-RM sunt structurate pe 8 niveluri și sub-niveluri, în baza complexității și profunzimii rezultatelor învățării, care se racordează cu nivelurile CEC, precum urmează:

- Nivelul 1 CC-RM corespunde nivelului 1 CEC (EQF) și reprezintă finalizarea învățământului primar:
 - *sub-nivelul 1.1* program general de învățământ primar, nivel minim de alfabetizare, durata 4 ani ;
 - *sub-nivelul 1.2* program combinat de competențe generale de nivel primar și un program (parte) vocațional cu minimum (durata 4 ani);
- Nivelul 2 CC-RM corespunde nivelului 2 CEC (EQF) și reprezintă finalizarea învățământului secundar, ciclul I - învățământ gimnazial:
 - *sub- nivelul 2.1* program general de învățământ gimnazial (durata 5 ani)

- *sub- nivelul 2.2* program combinat de competențe generale de nivel gimnazial și un program (parte) vocațional cu minimum (durata 5 ani);
- Nivelul 3 CC-RM corespunde nivelului 3 CEC (EQF), reprezintă finalizarea învățământului secundar, ciclul II
 - *sub- nivelul 3.1* program general de învățământ secundar, ciclul II (liceal) (durata 3 ani)
 - *sub-nivelul 3.2* program combinat de competențe generale de nivelul învățământului secundar, ciclul II și un program (parte) vocațional cu minimum (durata, 3 ani);
 - *sub-nivelul 3.3* program combinat de competențe profesionale în meserii conexe și o parte a programului de competențe generale de nivelul învățământului secundar, ciclul II (durata 3 ani);
 - *sub-nivelul 3.4* program combinat de competențe profesionale într-o meserie și o parte a programului de competențe generale de nivelul învățământului secundar, ciclul II (durata 2 ani);
 - *sub-nivelul 3.5* program de competențe profesionale practice într-o meserie, program dual (durata 1-2 ani).
- Nivelul 4 CC-RM corespunde nivelului 4 CEC (EQF), reprezintă finalizarea învățământului profesional tehnic post secundar;
 - *sub nivelul 4.1* program combinat de competențe generale de nivelul învățământului secundar, ciclul II și program de competențe profesionale: 3 ani (învățământ cu frecvență redusă în baza certificatului de competențe generale, învățământ secundar, ciclul II), (durata 4 ani, 5 ani medicină și farmacie), minimum de credite pentru competențe profesionale 120 SNCS echivalent ECVET;
 - *sub nivelul 4.2* program combinat de competențe generale de nivelul învățământului secundar, ciclul II, și un program vocațional (durata 3 ani (coreografie), minimum de credite pentru competențe profesionale 90 SNCS, echivalent ECVET;
 - *sub nivelul 4.3* program de competențe profesionale: 2-3 ani la specialități conexe meseriei inițiale, durata 2 ani în baza certificatului de competențe generale (studii liceale, învățământ general), minimum de credite pentru competențe profesionale 120 SNCS echivalent ECVET.
- Nivelul 5 CC-RM corespunde parțial nivelului 5 CEC (EQF), reprezintă finalizarea învățământului profesional-tehnic postsecundar nonterțiar, durata 2-3 ani, minimum de credite pentru competențe profesionale 120-180 SNCS, echivalent ECVET;
- Nivelul 6 CC-RM corespunde nivelului 6 CEC (EQF), reprezintă finalizarea învățământului superior, ciclul I (învățământ superior de licență): durata 3-4 ani, 180-240 credite de studiu SNCS (Sistem Național de Credite de Studiu), echivalent ECTS (Sistem European de Credite Transferabile)
 - *sub-nivelul 6.1* program de competențe generice și profesionale de nivelul învățământului superior, ciclul I, o specialitate 180, 240 SNCS ;
 - *sub-nivelul 6.2* program de competențe generice și profesionale de nivelul învățământului superior în specialități duble 240 SNCS.
- Nivelul 7 CC-RM corespunde nivelului 7 CEC (EQF), reprezintă finalizarea învățământului superior, ciclul II (învățământ superior de master): durata 1,5-2 ani;

- sub-nivelul 7.1 program masterat 90,120 credite SNCS, echivalent cu ECTS;
 - sub-nivelul 7.2 program integrat 300 credite SNCS (arhitectură), 360 credite SNCS (sănătate).
 - Nivelul 8 CC-RM corespunde nivelului 8 CEC (EQF), reprezintă finalizarea învățământului superior, ciclul III (învățământ superior de doctorat), durata 3-4 ani.
 - sub-nivelul 8.1 program științific 180 SNCS;
 - sub-nivelul 8.2 program profesional/vocațional (arte, sport) 180 SNCS.
73. Nivelurile de calificare ale CC-RM, obținute în sistemul de învățământ superior, trebuie să corespundă nivelelor QF-EHEA (CC-SEIS, Cadrul Calificărilor în Spațiul European al Învățământului Superior), precum urmează:
- Nivelul 6 CC-RM corespunde nivelului 1 QF-EHEA (CC-SEIS);
 - Nivelul 7 CC-RM corespunde nivelului 2 QF-EHEA (CC-SEIS);
 - Nivelul 8 CC-RM corespunde nivelului 3 QF-EHEA (CC-SEIS).
74. Descriptorii nivelurilor de calificare a CC-RM, în termeni de rezultate ale învățării, sunt prezentați în *Anexa 2*.
75. Diploma de studii este dovada obținerii calificării educaționale de un anumit nivel, iar certificatul – decizia de acordare a unei calificări profesionale complete sau a unei părți.
76. Structura pe niveluri a CC-RM, corespondența dintre nivelurile de calificare ale CC-RM cu nivelurile de referință ale CEC (EQF), tipul programelor de studii din Republica Moldova prin care pot fi atribuite nivelurile de calificare, actele de studii, condițiile de acces corespunzătoare fiecărui nivel, precum și condițiile obligatorii privind evaluarea rezultatelor învățării sunt prezentate în *Anexa 3*.
77. Corespondența dintre nivelurile CC-RM, actele de studii și de formare profesională eliberate în Republica Moldova, nivelurile de referință ale Cadrului European al Calificărilor (EQF) și clasificarea internațională standard a educației (ISCED 2011/2013) sunt prezentate în *Anexa 4*.
78. Corespondența calificărilor atribuite până la aprobarea CC-RM și atribuirea unui nivel CC-RM se face după principiul „cea mai bună potrivire” și este generalizată în *Anexa 5*.
79. Formarea profesională continuă a adulților prin intermediul cursurilor și programelor de calificare suplimentară și recalificare profesională se organizează în baza CC-RM și a standardelor de evaluare externă și acreditare.
80. Metodologiile pentru implementarea CC-RM sunt dezvoltate, revizuite, actualizate și aprobate prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării în urma consultării Consiliului Național pentru Calificări.
81. Procesul de racordare al CC-RM la CEC (EQF) și elaborarea raportului de referire, auto-certificarea CC-RM în raport cu QF-EHEA se efectuează de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în colaborare cu Consiliul Național pentru Calificări (CNC-RM), conform criteriilor de referire recomandate de Consiliul Uniunii Europene.

Secțiunea 3.6

Acces, traseu de progres și transferul de calificări în CC-RM

82. Acordarea calificării presupune realizarea rezultatelor scontate ale învățării pentru nivelul corespunzător al calificării, dar și cerințele de acces pentru următorul nivel de calificare, metodele de evaluare pentru acordarea calificării.

83. Regula generală pentru acces la un program care conduce la acordarea unei calificări înscrise în CC-RM este deținerea calificării de nivel anterior. Totodată, la revizuirea CC-RM și a cadrului normativ care reglementează organizarea programelor ce conduc la acordarea calificării de diferite niveluri, vor fi dezvoltate regulile și procedurile pentru:

- a) promovarea principiului de învățare pe tot parcursul vieții;
- b) asigurarea accesului la calificări pentru diferite categorii de aplicanți;
- c) condiții de accelerare a programelor;
- d) asigurarea accesibilității în timp și ca modalitate a evaluării pentru obținerea calificării;
- e) dezvoltarea metodelor de evaluare relevante conținutului și scopului calificării;
- f) asigurarea accesului direct al adulților și al persoanelor cu CES la evaluare pentru acordarea calificării fără a parcurge durată deplină a unui program formal, în baza recunoașterii învățării în contexte informal și nonformal;
- g) alte aspecte de flexibilizare a condițiilor de acces și restabilire/reintrare la studii.

84. Orice calificare în CC-RM va stabili, obligatoriu, condițiile de finalizare/absolvire a calificării, cât și condițiile de restabilire/reintrare în program.

85. Flexibilizarea furnizării calificării se va realiza prin modularizarea programelor care conduc la acordarea calificării, asigurând trasee flexibile între calificări și între diferite contexte ale învățării.

86. Modularizarea calificării este obligatorie pentru programele noi în vederea asigurării accesului și motivării învățării pe tot parcursul vieții a adulților și persoanelor cu CES, accelerării parcursului educațional pentru actualizarea, finalizarea calificării și soluționarea promptă a deficitului de forță de muncă cu o anumită calificare.

87. Modulul este parte componentă a calificării, reprezentând o grupă de competențe din structura calificării, care pot fi certificate autonom (de exemplu, modulul psiho-pedagogic, modulul cunoștințelor fundamentale pentru o specialitate/ocupație ș.a.).

88. Modulele sunt exprimate în rezultate ale învățării și condiții/strategii de evaluare a atingerii acestor rezultate și prevăd condițiile de acumulare și transfer de credite, în concordanță cu scopul primar al calificării.

89. Calificările pot conține reguli de îmbinare a modulelor pentru progresul și acordarea calificării.

90. Cerințele cadru privind combinarea modulelor în vederea acordării calificării vor fi prevăzute în Regulamentul cadru privind organizarea programelor de un anumit nivel CC-RM elaborat și aprobat de Ministerul Educației, Culturii, Cercetării cu avizul CNC-RM.

91. Regulile de combinare a modulelor, ca părți ale calificării, trebuie să fie transparente, accesibile pentru beneficiari și utilizatori.

92. Informațiile standard privind modularizarea, necesare beneficiarilor/ utilizatorilor și pentru înregistrarea calificării, includ:

- a) volumul total de credite pentru obținerea calificării;

- b) ponderea de credite specifice aceluiași nivel de calificare;
- c) volumul de credite pentru modulele obligatorii;
- d) volumul minim și maxim de credite opționale;
- e) lista modulelor opționale sau clustere de module opționale, inclusiv regulile de combinare (de exemplu, 50 credite din grupa A , 60 credite din grupa B etc.);
- f) credite la libera alegere, specificând nivelul și ariile curriculare din care acestea pot fi obținute;
- g) oportunități pentru transfer de credite;
- h) credite din module echivalente;
- i) limita de timp pentru acumularea creditelor;
- j) limita de credite care pot fi dobândite prin învățare anterioară sau în diverse contexte;
- k) cerințe de acces, precondiții sau trasee de progres;
- l) conexiunea calificării cu alte calificări;
- m) acorduri de echivalență;
- n) module comune cu alte calificări.

93. Furnizorii de programe de educație și formare profesională, care oferă programe de calificare modularizate, vor asigura ghidarea persoanelor interesate privind regulile de combinare și evaluare a modulelor pentru obținerea unei calificări complete.

94. Gradul de libertate în alegerea modulelor opționale va fi stabilit în limitele care asigură integritatea și calitatea calificării.

95. Organizarea și furnizarea programului care conduce la acordarea unei calificări pe module și certificarea separată a modulelor permite recunoașterea părților constitutive a calificării.

96. Modulele pot fi acumulate în timp, până când vor fi acumulate toate modulele necesare pentru acordarea calificării. Acestea pot fi acordate într-o combinație și ordine succesivă prestabilită sau autonom.

97. Modulul comun pentru mai multe tipuri de calificări permite transferul de credite între calificările în cauză. Aceste prevederi vor fi specificate în caracteristica programului pentru acordarea calificării.

98. Transferul creditelor între calificări este determinat de evaluarea externă și acreditarea calității calificării.

99. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va stabili în regulamentele cadru privind dezvoltarea, organizarea și furnizarea calificării de un anumit nivel CC-RM și în regulamentul cadru privind implementarea sistemului de credite de studiu prevederi referitoare la cerințe privind „zona de încredere” în care sunt acordate, se realizează evidența și transferul creditelor.

100. Condițiile pentru dezvoltarea, actualizarea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor prin trasee alternative de progres de la un nivel la altul, eliminând barierele de obligativitate pentru progresul consecutiv de la un nivel la altul de calificare al CC-RM, în perspectiva învățării pe parcursul vieții, vor fi stabilite în regulament aprobat de Ministerul Educației, Culturii, Cercetării cu avizul consultativ al CNC-RM.

Secțiunea 3.7

Cerințe privind evaluarea în vederea acordării calificării

101. Calitatea evaluării pentru acordarea calificării este factorul determinant al încrederii publice în calificare și este un domeniu separat al standardelor de asigurare a calității.

102. Evaluarea se referă la procesele de colectare, interpretare și evaluare a evidențelor privind rezultatele învățării ale unei persoane în raport cu cerințele calificării.

103. Evaluarea pentru acordarea calificării se bazează pe criterii de referință și aprecieri privind satisfacerea standardului calificării.

104. Evaluarea se efectuează la diferite etape de organizare a programului pentru acordarea calificării și cu scopuri diferite:

- a) pentru stabilirea nivelului de complexitate a disciplinei care trebuie studiată de educabil sau a programului compensator;
- b) pentru stabilirea progresului educațional;
- c) pentru aprecierea efectivității procesului de instruire;
- d) pentru evaluarea rezultatului final al calificării.

105. Evaluarea formativă este indicată pentru stabilirea progresului în atingerea rezultatelor învățării.

106. Evaluarea sumativă este aplicată pentru evaluarea finală, acordarea calificării și certificarea acesteia printr-un act de studii, însoțit de anexă explicativă a structurii și volumului calificării, precum și a nivelului atins al rezultatelor învățării.

107. Strategia și metodele de evaluare trebuie să corespundă scopului, nivelului și tipului calificării.

108. Evaluarea și procesul de acordare a calificării trebuie să satisfacă următoarele principii:

- a) relevanță (corespunzător nivelului și profilului);
- b) echitate (fără bariere și discriminare);
- c) obiectivitate;
- d) flexibilitate (centrat pe educabil, diverse metode și accesibil în timp);
- e) validitate (corespunzător scopului, să cuprindă toate rezultatele învățării scontate, să ofere evidențe și feedback, contestare);
- f) siguranță (aplicat uniform, instrumente valide, consistent); suficient (să genereze evidențe relevante și în cantitate adecvată);
- g) cost efectiv și practicabil (echipamente, consumabile, timp de prelucrare, cerințe birocratice, documentație excesivă);
- h) transparență (să indice nivelul atins al rezultatelor învățării și înțelegerea deciziei de evaluare).

109. Cerințele privind evaluarea rezultatelor învățării de referință în vederea acordării calificării complete sau a modulelor sunt formulate în caracteristica descriptivă a programului, întocmită conform cerințelor pentru asigurarea calității și înregistrării calificării în RNC.

110. Cerințele privind evaluarea rezultatelor învățării de referință, în vederea acordării calificării complete sau a modulelor, includ:

- a) principii, proceduri și procese de evaluare a rezultatelor învățării;

- b) cerințe specifice de evaluare pentru o calificare concretă (evaluarea modulelor, examinarea finală, evaluarea/recunoașterea și validarea stagiilor practice)
- c) cerințe minime pentru acordarea calificării;
- d) criterii și scale de notare;
- e) cerințe specifice pentru asigurarea calității procesului de evaluare și certificare;

f) oportunități pentru recunoașterea învățării dobândite anterior în contextului calificării concrete.

111. Evaluarea pentru acordarea calificării poate fi efectuată numai de către o instituție sau autoritate autorizată/acreditată abilitată în acest scop.

112. Calificările sunt atribuite CC-RM în corespundere cu solicitările pieței muncii, cu noile tendințe în mediul internațional și clasificatoarele educației, ocupațiilor și activităților economice din Republica Moldova.

113. Atribuirea calificării constă în evaluarea rezultatelor învățării, efectuată prin descriptori, care specifică nivelul performanțelor individuale ale candidatului, în raport cu competențele stabilite în standardul de calificare.

114. Procedurile de evaluare a rezultatelor învățării, în scopul atribuirii calificării, sunt elaborate și aprobate prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării.

115. Instituțiile autorizate/acreditate pentru acordarea calificării se fac responsabile de organizarea adecvată și asigurarea calității evaluării calificării, instruirea și selectarea/desemnarea evaluatorilor, care satisfac cerințele stabilite în Regulamentul cadru cu privire la evaluarea rezultatelor învățării aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

116. Selectarea evaluatorilor externi pentru evaluarea rezultatelor învățării în vederea acordării calificării conform CC-RM se face în baza criteriilor și procedurilor stabilite de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

117. În acest scop, CNC-RM va crea o bază de date a evaluatorilor externi pe domenii de formare profesională, consultând părțile interesate.

118. Desemnarea evaluatorilor externi se face prin ordin al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării la recomandarea CNC-RM și ANACEC.

119. O persoană poate fi desemnată în calitate de evaluator extern la un furnizor de educație și formare profesională pentru evaluarea rezultatelor și acordarea calificării pe o perioadă de cel mult 2 ani.

120. Evaluatorii externi vor prezenta un raport cu privire la respectarea cerințelor de calitate în procesul de evaluare, relevanța și oportunitatea menținerii/revizuirii/actualizării calificării.

121. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în colaborare cu CNC-RM, ANACEC vor organiza instruirea evaluatorilor externi în vederea cunoașterii cerințelor pentru calificare, evaluare și asigurare a calității.

122. ANACEC este responsabil de monitorizarea și controlul calității procesului de evaluare a calificării la nivel național pe toată verticala CC-RM.

Secțiunea 3.8

Promovarea principiului incluziunii în CC-RM

123. CC-RM va susține implementarea politicii privind incluziunea persoanelor cu cerințe educaționale speciale prin următoarele reguli și proceduri:

- includerea în standardele de acreditare a unei calificări/ furnizor al măsurilor de adaptare a formelor de educație și instruire, a strategiilor de evaluare pentru persoanele cu CES;
- facilitarea dezvoltării calificărilor la toate nivelurile, care oferă acces la calificări relevante și, în particular, la nivelul 1 și 2 al cadrului de calificări pentru aplicanți cu dizabilități intelectuale;
- implementarea calificărilor modulare, care oferă persoanelor cu CES oportunități de alegere pentru maximizarea avantajelor și atenuarea/eliminarea dificultăților.

124. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va facilita și va încuraja furnizorii de educație și formare profesională să elaboreze programe compensatorii pentru persoanele care au abandonat timpuriu educația, programe flexibile (modulare) pentru actualizarea sau progresul calificării pentru persoanele care se înscriu, abandonează și reiau studiile în diferite perioade pe parcursul vieții, asigurând astfel accesul și posibilitatea obținerii unei calificări complete, sporirea angajabilității, potențial de creștere în carieră de-a lungul vieții prin planificarea unei cote speciale în cadrul comenzii anuale de stat, pentru pregătirea cadrelor în învățământul profesional de toate nivelurile.

125. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în comun cu CNC-RM vor revizui calificările actuale în sensul eliminării barierelor inutile pentru acces, progres și transferul de calificări și vor dezvolta noile standarde, respectând principiul flexibilității calificărilor, în vederea facilitării învățării pe tot parcursul vieții.

126. Concordanța calificărilor obținute în sistemul de învățământ al Republicii Moldova, (inclusiv în perioada până în anul 1991) până la punerea în aplicare a CC-RM, cu scopul stabilirii condițiilor de acces, progres și transfer, se face în conformitate cu *Anexa 5*. În cazul atestării unei calificări neincluse în lista calificărilor din anexă respectivă, deținătorul calificării sau angajatorul va sesiza Direcția Cadrul național al calificărilor a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru completarea anexei sau acordarea consultanței, în funcție de caz.

127. Titlurile calificărilor se vor utiliza în original sau în forma transliterată și se va face referința „calificarea corespunde cu calificarea”.

IV. DEZVOLTAREA, REVIZUIREA, ACTUALIZAREA, VALIDAREA ȘI APROBAREA CALIFICĂRILOR

Secțiunea 4.1

Dezvoltarea, revizuirea și actualizarea calificărilor

128. Calificările pot fi dezvoltate în diverse scopuri, inclusiv pentru scopuri multiple:

- pentru dezvoltare de competențe într-un anumit domeniu/interdisciplinar și pregătire;
- pentru continuarea studiilor;
- pentru recunoașterea dezvoltării personale și a participării la educație;
- pentru ocupare/angajare;
- pentru confirmarea competențelor ocupaționale;

- pentru actualizare sau continuarea dezvoltării personale.

129. Criteriile și principiile obligatorii de a fi respectate la dezvoltarea și înregistrarea unei calificări în CC-RM:

- eliminarea barierelor existente sau potențiale de acces, progres și transfer;
- lipsa oricăror elemente de discriminare în acces sau furnizare a programului;
- orientare spre satisfacerea mai multor scopuri, atât crearea de noi trasee pentru progres, cât și îmbunătățirea traseelor existente;
- condiții flexibile pentru admitere în vederea motivării și facilitării accesului adulților la studii;
- metode de evaluare relevante conținutului și scopului calificării și libere de orice fel de discriminare;
- calificările sunt descrise într-un mod independent de durata programului, asigurând accesul pentru evaluare oricărei persoane capabile să satisfacă cerințele pentru calificare și să ofere diverse moduri de furnizare în conformitate cu nevoile specifice ale aplicanților;
- structura calificării trebuie să fie modulară, în măsură să faciliteze acumularea și transferul de credite;
- modulele să fie posibil de a fi certificate autonom pentru recunoașterea unei părți/ unități de calificare;
- recunoașterea și acceptarea transferului de credite acordate de alți furnizori;
- proceduri pentru validarea rezultatelor învățării obținute în contexte ale învățării nonformale și informale.

130. Procesul de dezvoltare a CC-RM cuprinde:

- 1) elaborarea de noi calificări;
- 2) revizuirea calificărilor existente;
- 3) verificarea relevanței pentru piața forței de muncă și validarea calificării profesionale;
- 4) aprobarea și înregistrarea calificării în Registrul Național al Calificărilor.

131. Inițiativa de inițiere a unei calificări poate veni de la autoritățile publice centrale, structuri/instituții cu competențe de dezvoltare a CC-RM, sindicate/patronate, Comitete sectoriale pentru formare profesională, instituții furnizoare de programe educaționale pentru formare inițială și continuă etc.

132. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării stabilește procedurile și instrumentele pentru descrierea calificărilor oferite de sistemul educațional, pentru promovarea unor noi calificări, precum și procedurile și instrumentele de monitorizare, evaluare periodică și actualizare a CC-RM.

133. Dosarul pentru inițierea unei noi calificări include:

- a) Informații privind tipul și scopul calificării propuse: calificare educațională generală; calificare profesională; calificare care combină competențe profesionale cu studiile generale; calificare care acoperă domenii specifice de calificare pentru anumite scopuri academice, profesionale/sociale sau pentru a satisface nevoile anumitor utilizatori;
- b) Descrierea generală a domeniului de educație și formare profesională și a nivelului de cunoștințe, aptitudini și responsabilități, care vor fi acoperite de calificare, conform descriptorilor nivelului CC-RM;

c) Dovezi privind avantajele generale sau oportunitățile specifice pe care calificarea dată le va aduce titularilor calificării, inclusiv informații despre oportunitățile de angajare și despre interconexiunea pe care noua calificare o va avea cu calificările existente în domeniu,

d) Date privind capacitatea actuală sau planificată a instituțiilor relevante de a oferi programe/cursuri de formare profesională, care să conducă la obținerea calificării, inclusiv experiența didactică/profesională în domeniu, capacități de cazare și facilități specializate, echipamente, materiale, nivelul de dotare cu TIC;

e) Eligibilitatea solicitantului de a elabora calificarea:

- în cazul instituțiilor de învățământ profesional acreditate, eligibilitatea este implicită, întrucât acestea au dreptul să confere o calificare profesională atestată prin Certificat de calificare sau Diplomă;

- pentru alte entități este necesară autorizarea de funcționare provizorie și prezentarea documentului care atestă dreptul legal de a desfășura pe teritoriul Republicii Moldova activități de formare profesională inițială sau continuă/ posedă atribuții de inițiere/ participare/ elaborare a cadrului normativ în domeniul de referință, specificat în statut.

134. Procedurile de revizuire, actualizare a calificărilor în vigoare și dezvoltare a noilor calificări trebuie să fie orientate spre satisfacerea nevoilor specifice a persoanelor, în special a adulților, a persoanelor cu cerințe educaționale speciale, precum și cerințele pieței muncii, prin diversificarea oportunităților de progres pe verticala sistemului de calificări, diversificarea modurilor de furnizare a programelor și implementarea soluțiilor inovative, stabilirea condițiilor de accelerare a programului pentru facilitarea participării diverselor categorii de aplicanți.

135. Calificările CC-RM sunt corelate cu CEC (EQF), cu Clasificarea Internațională Standard a Educației ISCED-2011 și ISCED-2013 (clasificarea nivelului de educație și a programelor educaționale), Clasificarea standard internațională a ocupațiilor ISCO-08 (clasificarea ierarhică și gruparea ocupațiilor descrise prin sarcini și atribuții), ESCO (clasificarea calificărilor, ocupațiilor și competențelor), CORM-2 și Clasificatorul activităților din economia națională (CAEM).

136. Transpunerea clasificărilor standard internaționale și naționale se efectuează până la nivelul domeniului de formare profesională și a grupului de bază a ocupațiilor, pentru care se elaborează un program cadru (PC), care definește rezultatele învățării standard (*pregătirea generală în domeniu*). Programul cadru reprezintă standard de calificare (SC).

137. Standardele de calificare (SC) trebuie să fie corelate cu calificările corespunzătoare la nivel internațional (ISCO, ESCO) sau standarde internaționale ocupaționale specifice, recomandări ale asociațiilor internaționale sectoriale /de specialitate.

138. Flexibilitatea din sistemul CC-RM este admisă la nivelul programelor de studii și al ocupațiilor.

139. Pentru specialitățile din cadrul unui domeniu de formare profesională, stabilite prin Nomenclatoare a domeniilor de formare profesională se elaborează programe de formare profesională specifice ocupației.

140. Programele de formare profesională specifice ocupației/ specialității vor conține modulele/disciplinele recomandate pentru acumularea rezultatelor învățării, volum de credite, perioada de studii, titlul obținut, codul conform nomenclatorului domeniilor de formare profesională pentru nivelul respectiv al calificării, domeniul CAEN, CORM.

141. Standardele de calificare – programele cadru (pregătirea generală în domeniu) și programele de formare profesională specifice ocupației/specialității – se vor actualiza cel puțin o dată la 5 ani, ori de câte ori este relevant, la recomandarea CNC-RM, ANACEC sau a reprezentanților pieței muncii.

142. Fiecare competență profesională este dezvoltată prin rezultate ale învățării. Acestea se vor referi la domenii de învățare generică, fiind susținute de o terminologie standardizată conformă instrumentarului Europass, o structură și sintaxă predefinită, bazate pe principii directe.

143. Dezvoltarea programelor de studii pe niveluri și domenii de formare profesională este stabilită în metodologiile cu privire la elaborarea curriculumului pe niveluri de studii, dezvoltate de direcțiile de profil din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

144. Programele de formare profesională/calificările specifice pe niveluri și domenii de formare profesională sunt validate de CNC-RM în consultare cu părțile interesate și aprobate prin ordin al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării sau prin ordin comun al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării și al Ministrului Autorității Publice Centrale, care are în subordine instituții de învățământ, sau în cazul profesiilor reglementate.

Secțiunea 4.2

Validarea programelor de formare profesională care duc la obținerea calificărilor

145. Criteriile, procedurile pentru validarea programului de formare profesională/calificării și aprobarea includerii acestuia în CC-RM sunt stabilite în regulamentul de înscriere a programului/calificării în RNC, aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, conform fișei tip pentru evaluarea, validarea și înregistrarea calificării (Anexa 7), cu avizul consultativ al CNC-RM.

146. Validarea programului de formare profesională/calificării se efectuează de Comisia de experți pe domenii de formare profesională, propusă de CNC-RM, și aprobată prin ordin al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării.

147. Comisiile de experți pe domenii și niveluri de calificare corespunzătoare sunt constituite din 3-5 persoane cu expertiză adecvată, de regulă, selectate din registrul de experți CNC-RM sau registrul de evaluatori/ cadre didactice cu titluri științifice a ANACEC: cadre didactice/formatori, manageri cu experiență din domeniul de referință, reprezentanți ai Comitetelor sectoriale pentru formare profesională, patronatelor/sindicatelor sau altor asociații profesionale, reprezentanți ai angajatorilor care oferă locuri de muncă pentru calificarea și nivelul corespunzător.

148. Componenta comisiei de experți se aprobă prin ordin al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării la propunerea CNC-RM.

149. Comisia de experți este prezidată de o persoană cu cea mai vastă experiență în elaborarea programelor de formare profesională/asigurarea calității și se aprobă prin ordin al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

150. Direcția Cadrul național al calificărilor a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării va efectua anual cartografierea principalelor registre naționale sectoriale de experți și alte surse relevante/accesibile pentru crearea registrului național de experți pentru evaluarea și validarea calificărilor.

151. Câmpurile informaționale ale fișei pentru evaluarea, validarea și înregistrarea unei calificări sunt următoarele:

- a) relevanța și argumentarea;
- b) volumul în credite și durata normativă;
- c) cerințe pentru admitere și condiții de acces;
- d) analiza ocupațională, structura modularizată, rezultate ale învățării și standarde ocupaționale de referință;
- e) criterii și strategii de evaluare, condițiile pentru recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în diferite contexte, anterior;
- f) asigurarea calității proceselor de furnizare, evaluare și certificare a calificării;
- g) oportunitățile și traseele de progres.

Secțiunea 4.3 **Standardul de calificare**

152. Standardul de calificare reprezintă descrierea generală a cerințelor pentru acordarea calificării. Acestea includ specificările general descriptive ale ocupației/specialității, învățării și evaluării, care sunt exprimate în indicatori de performanță pentru acordarea calificării.

153. Elementele standardului de calificare (*Anexa 6*):

- Caracteristici de bază;
- Rezultate ale învățării efective;
- Relevanța;
- Asigurarea calității.

154. Etapele elaborării standardului de calificare:

- a) dezvoltarea standardului de calificare;
- b) avizarea standardului de calificare de către părțile interesate;
- c) evaluarea calității;
- d) determinarea nivelului de calificare CNC/CEC;
- e) evaluarea corespunderii Nomenclatorului/ISCED (cod);
- f) evaluarea corespunderii nivelului de educație ISCED;

155. Etapa dezvoltării standardului de calificare presupune realizarea următoarelor acțiuni:

- identificarea rolului calificării, colectarea poate fi o combinație între calificarea pentru ocupare, educația continuă sau pentru alte interese ale indivizilor și nevoile societății;

- colectarea documentelor relevante – documente și informații relevante despre calificări și elemente conexe (standarde ocupaționale și de calificare, programe de studiu similare existente, strategii relevante, analize relevante de cercetare etc.). În acest scop, pot fi utilizate tehnici diferite pentru colectarea informațiilor despre calificare: revizuirea bazelor de date privind fișele de locuri de muncă, standardele profesionale din alte țări, descrierea procesului tehnologic, strategiile, cercetarea previziunilor pieței forței de muncă și nevoile curente, participarea la conferințe, interviuri, chestionar etc. Utilizarea unei combinații dintre ele ar fi cel mai indicat pentru CC-RM;

- identificarea părților interesate și a experților-cheie, în funcție de interesele potențiale în ceea ce privește calificarea. Este foarte important ca părțile interesate să fie instruite și să fie pregătite toate documentele, metodologia etc., necesare activității lor;

- elaborarea rezultatelor învățării, prin utilizarea combinației de tehnici divergente și în parteneriat cu părțile interesate (revizuirea documentației; interviuri și chestionar; evenimente cu focus grupuri; prezentare și discuții la conferințe etc.). elaborarea unui tabel, care arată relația dintre rezultatele generale ale învățării și rezultatele învățării în grup (modul);

- evaluarea standardului, redactarea standardului complet de calificare prin utilizarea formatului comun adoptat. Verificarea standardului de calificare (și a standardului ocupațional, dacă este necesar) de către experții desemnați și a rezultatelor învățării, elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățiri suplimentare.

156. Pentru evaluarea și validarea standardelor de calificare, vor fi create de către CNC-RM Grupe de experți pe domenii de formare profesională și pe niveluri de calificare conform CC-RM.

157. Dezvoltarea standardelor de calificare și validarea acestora se bazează pe trei aspecte ale calității standardului calificărilor:

- calitatea conținutului, care ar trebui să fie validată de experți din sectorul relevant;
- calitatea formatului, care ar trebui să fie validată de către cadrele de calificare sau de experții rezultatelor învățării;
- calitatea procesului, care ar trebui validată de experți din grupul cadrelor de calificare.

158. Procesul de elaborare, revizuire și validare a standardelor de calificare este reglementat prin Metodologie, elaborată de Direcția Cadrul național al calificărilor în consultare cu CNC-RM și aprobată prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării.

Secțiunea 4.4

APROBAREA ȘI ÎNREGISTRAREA CALIFICĂRII

159. Pentru a fi incluse în CC-RM, toate calificările/programele de formare profesională trebuie să fie dezvoltate în baza rezultatelor învățării și supuse procedurii de evaluare a calității. De asemenea, acestea trebuie să satisfacă cerințele pentru validare și să fie validate de o instituție autorizată în acest scop.

160. Calificările/programele de formare profesională în CC-RM pot fi oferite numai de instituții autorizate sau acreditate de autorități competente.

161. Criteriile și procedurile pentru includerea unei calificări în CC-RM, inclusiv descriptorii pentru fiecare nivel al CC-RM și cerințele generale pentru diferite tipuri de calificări, sunt stabilite de CNC în baza consultării părților interesate și publicate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Cerințele pentru calificări sunt aliniate la nivelurile CEC/EQF.

162. Aplicația unui furnizor de educație și formare profesională pentru înregistrarea unei calificări noi sau calificări revizuite/actualizate va conține obligatoriu următoarele câmpuri informaționale cu privire la calificare:

- a) titlul calificării, necesitatea și raționamentul furnizării calificării;
- b) obiectivele calificării și principalele grupe țintă de educabili;
- c) nivelul și volumul calificării;
- d) rezultatele învățării scontate;
- e) trasee recomandate de acces la calificare și cerințe pentru admitere;

f) trasee de progres la obținerea calificării (finalizarea programului de studii pentru acordarea calificării);

g) structura calificării, formele și criteriile de evaluare pentru acordarea calificării;

h) cerințe specifice de asigurare a calității calificării, acorduri reciproce de recunoaștere /echivalare cu alte calificări, legătura cu piața muncii, evidențe de consultare a angajatorilor, caracteristica detaliată (module, discipline etc.), informații cu privire la accesul utilizatorilor la calificare (pagina web, alte resurse informaționale).

163. Procedurile de înregistrare a unei noi calificări în RNC sunt stabilite de Metodologia, aprobată de Ministrul Educației, Culturii și Cercetării.

V. CERTIFICAREA CALIFICĂRILOR

164. Orice calificare din CC-RM presupune acordarea certificatului sau diplomei.

165. Obținerea unei calificări prevăzute de CC-RM este confirmată prin actul de studii și/sau formare profesională, eliberat la absolvirea programului de studii/formare profesională.

166. Actul de studii și/sau formare profesională trebuie să se refere la nivelul de calificare corespunzător, în conformitate cu Cadrul Național al Calificărilor și, după caz, la activitatea profesională pentru care a fost obținută calificarea, conform Registrului Național al Calificărilor și Nomenclatorului domeniilor de formare profesională la un anumit nivel CC-RM.

167. Diplomele și certificatele de calificare sunt emise de entitățile care fac parte din rețeaua de entități de educație și formare profesională a sistemului național de calificări, înscrise în Registrul Național al Calificărilor și autorizate/acreditate de structuri abilitate cu evaluarea externă în educație și cercetare.

168. Pentru prevenirea falsurilor, diminuarea costurilor și protecția bunului nume al furnizorului de educație, se va implementa semnarea digitală a actelor de studii pe toată verticala sistemului și pentru toate tipurile de calificări.

169. Pentru prevenirea fenomenului utilizării calificărilor constatate de autoritățile competente ca fiind neautentice sau că acestea au fost acordate de furnizori neautorizați, precum și cu privire la restricționarea sau interzicerea de către autoritățile sau instanțele judecătorești naționale a unui profesionist de a desfășura activități profesionale, în întregime sau în parte, sau în baza deciziei consiliilor naționale sectoriale/profesionale de etică, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va elabora regulamentul și soluția tehnică pentru implementarea mecanismului de alertă în astfel de cazuri.

VI. Recunoașterea și validarea rezultatelor învățării dobândite anterior

170. Cererea pentru realizarea procedurii de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite anterior poate fi depusă de orice persoană juridică sau fizică autorizată legal în acest scop doar pentru calificări și rezultate ale învățării înscrise în Registrul Național al Calificărilor (RNC).

171. Procedura de aplicare, recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite anterior este aprobată prin ordin de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării privind recunoașterea și

validarea învățării nonformale și informale și sunt realizate în conformitate cu calificările și rezultatele învățării din Registrul Național al Calificărilor (RNC).

172. Procedura de aplicare, recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite anterior, în diverse contexte, se adaptează la particularitățile sectoriale și satisface următoarele principii:

- a) măsurile de validare sunt corelate cu cadrele naționale de calificări și sunt conforme CEC/EQF;
- b) informațiile și consilierea privind beneficiile validării și posibilitățile de validare, precum și cele privind procedurile relevante, sunt disponibile pentru persoane și organizații;
- c) se preconizează că grupurile defavorizate, inclusiv persoanele aflate în șomaj și cele expuse riscului șomajului, sunt în mod special cele care vor beneficia de pe urma măsurilor de validare, întrucât validarea poate crește participarea acestora la învățarea pe tot parcursul vieții și accesul lor la piața forței de muncă;
- d) persoanele aflate în șomaj sau expuse riscului șomajului au posibilitatea, în conformitate cu legislația și specificitățile sectoriale, de a fi supuse unui „audit al competențelor”, având drept scop identificarea cunoștințelor, a abilităților și a competențelor acestora, în cadrul unei perioade de timp rezonabile, în mod ideal în termen de șase luni de la identificarea unei necesități;
- e) validarea învățării nonformale și informale este sprijinită printr-o orientare și o consiliere adecvate și este ușor accesibilă;
- f) prevede măsuri transparente de asigurare a calității, conforme cadrelor existente de asigurare a calității, care stau la baza unor metodologii și instrumente fiabile, valide și credibile;
- g) prevede perfecționarea competențelor profesionale ale personalului implicat în procesul de validare din toate sectoarele relevante;
- h) prevede acolo unde este cazul, calificările sau calificările parțiale obținute prin intermediul validării experiențelor de învățare nonformală și informală;
- i) respectă standarde stabilite, care sunt fie identice, fie echivalente cu standardele calificărilor obținute prin programe de educație formală;
- j) utilizează instrumente de transparență ale Uniunii Europene, precum cadrul Europass și Youthpass, pentru facilitarea documentării rezultatelor învățării și mobilității academice și profesionale.

173. În procesul de validare a calificării se aplică mecanismul și principiile de asigurare a calității și a sistemului de alocare a creditelor în cadrul calificării. În context, vor fi evaluate următoarele aspecte:

- corespunderea disciplinelor/modulelor scopului calificării;
- nivelul și volumul creditelor pentru calificare, module sau unități a calificării sunt corect identificate;
- cerințele de evaluare sunt corect stabilite, inclusiv evaluarea specifică a rezultatelor învățării, și cum este asigurată calitatea procesului de evaluare a rezultatelor învățării;
- procedurile de asigurare a calității prevăd documentarea rezultatelor/ eliberarea certificatelor privind rezultatele atinse și posibilitatea de a discuta cu beneficiarii modalitățile de evaluare.

174. Accesul la evaluare este deschis pentru orice persoană care consideră că posedă rezultatele învățării relevante pentru o anumită calificare la care pretinde sau pentru validarea rezultatelor învățării dobândite anterior, în contextul învățării nonformale și informale.

175. Recunoașterea și validarea rezultatelor învățării implică evaluarea evidențelor documentare, care atestă rezultatele învățării anterioare sau a experienței profesionale și stabilește volumul de credite care pot fi transferate, recunoașterea unor competențe care nu necesită a fi evaluate și diferențele de calificare.

176. Validarea calificărilor profesionale se efectuează în conformitate cu regulamente specifice pe niveluri de calificare aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

177. Recunoașterea și validarea se efectuează în instituții furnizoare de educație și formare profesională, organizații de cercetare științifică, centre de evaluare a competențelor profesionale, dobândite în alte contexte decât cele formale autorizate/acreditate de ANACEC în acest scop.

178. Centrele de evaluare a competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale vor utiliza experți în evaluare și certificare în educația și formarea profesională a adulților care sunt înscriși în Registrul național al experților în evaluare și certificare, creat și administrat de ANACEC.

179. Cerințele, procedurile de evaluare și certificare a experților în evaluarea și certificarea competențelor profesionale în educația și formarea profesională a adulților sunt elaborate în colaborare cu CNC-RM și aprobate prin ordin al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării.

180. Finanțarea procedurilor de recunoaștere a învățării dobândite anterior și în contexte de învățare nonformală și informală poate fi efectuată din diverse surse în dependență de scopul și tipul furnizorului de calificare: din bugetul de stat, cu taxă achitată personal de către solicitantul calificării, din surse corporative sau internaționale stabilite în condițiile legii.

181. Din bugetul de stat, se finanțează cheltuielile pentru beneficiari din categoria păturilor social vulnerabile, persoane aflate în șomaj de lungă durată sau pentru specialități/ocupații de care statul are nevoie la o anumită perioadă de timp.

182. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în colaborare cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale vor estima anual și vor planifica mijloace financiare în bugetul de stat.

183. Categoriile de beneficiari și specialitățile / ocupațiile pentru care recunoașterea și validarea se efectuează gratuit se stabilesc anual prin hotărâre de Guvern la propunerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în baza recomandării Consiliului Național pentru Calificări.

184. În RNC se ține evidența instituțiilor acreditate drept centre de Recunoaștere și validare a calificărilor și a rezultatelor învățării dobândite anterior și în contexte de învățare nonformală și informală.

185. Asigurarea calității în procedura de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării se realizează de Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare.

VII. ASIGURAREA CALITĂȚII CALIFICĂRILOR

186. Toate calificările cu nivel CC-RM trebuie să fie supuse unui proces de asigurare a calității, ținând seama de diferențele sectoriale pentru a spori încrederea în calitatea și nivelul lor.

187. Standardele și procedurile de asigurare a calității sunt implementate în conformitate cu regulamente speciale care stabilesc :

- a) validarea calificării;
- b) autorizarea și acreditarea (instituțiilor, programelor, autoritatea);
- c) atestarea cadrelor didactice și didactico-științifice;
- d) evaluarea rezultatelor învățării;
- e) certificarea calificării (eliberarea actelor de studii și calificare profesională);
- f) autoevaluarea internă a calității;
- g) informarea publicului.

188. Asigurarea calității pentru calificările care fac parte din CC-RM se bazează pe principiile de asigurare a calității pentru calificările din cadrul european CEC/EQF. Astfel, asigurarea calității calificărilor din CC-RM trebuie să satisfacă următoarele principii:

a) să vizeze conceperea calificărilor, precum și aplicarea abordării bazate pe rezultatele învățării;

b) să asigure o evaluare valabilă și fiabilă în conformitate cu standarde transparente convenite cu părțile interesate, bazate pe rezultatele învățării, precum și să vizeze procesul de certificare;

c) să cuprindă mecanisme de feedback și proceduri pentru îmbunătățire continuă;

d) să implice toate părțile interesate relevante în toate etapele procesului;

e) să fie compus din metode de evaluare consecvente, care să asocieze autoevaluarea și revizuirea externă;

f) să fie parte integrantă din gestiunea internă, inclusiv activitățile subcontractate, a organismelor care eliberează calificări la nivel CC-RM;

g) să se bazeze pe obiective, standarde și orientări clare și măsurabile;

h) să fie susținut prin resurse adecvate;

i) să includă o revizuire periodică a autorității, evaluatorilor, care desfășoară activități de asigurare a calității;

j) să includă accesul electronic la rezultatele învățării;

k) să vizeze asigurarea calității calificărilor și asigurarea calității procesului de implementare a CC-RM.

189. ANACEC stabilește criteriile și indicatorii de calitate și metodologia de evaluare externă și acreditare a programelor de studii și formare pentru obținerea calificărilor profesionale de toate nivelurile cuprinse în CC-RM.

190. Calitatea calificării este asigurată prin cooperarea transparentă, implicarea și asumarea responsabilităților de către toate părțile interesate în procesul de implementare a standardului de calificare, evaluarea rezultatelor învățării și performanțelor persoanelor ce solicită atribuirea sau recunoașterea calificării.

191. În cazurile în care se constată nerespectarea continuă a cerințelor CC-RM și a cerințelor privind asigurarea calității calificării, CNC-RM și ANACEC recomandă Ministerului Educației, Culturii și Cercetării retragerea acreditării.

VIII. REGISTRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR (RNC)

192. RNC este parte a sistemului național de calificări și reprezintă instrumentul de identificare, înregistrare, arhivare, consultare permanentă și actualizare a calificărilor, respectiv a diplomelor și certificatelor de toate nivelurile și tipurile emise de către furnizorii de educație și formare profesională din Republica Moldova.

193. RNC reprezintă un sistem informațional automatizat, constituit dintr-un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, destinat înregistrării, păstrării, prelucrării și utilizării informațiilor cu privire la calificările profesionale, criteriile de evaluare a calificărilor, furnizorii de programe de educație și formare profesională, rezultatele învățării și mecanismele de certificare a nivelului de calificare, inclusiv nomenclatoarele domeniilor de formare profesională pentru învățământul profesional tehnic și superior.

194. RNC asigură vizibilitatea și recunoașterea rezultatelor învățării, precum și compararea calificărilor obținute în urma absolvirii diferitor programe de studii/formare profesională acreditate, furnizate de instituțiile de învățământ prestatoare de servicii educaționale și de formare profesională din Republica Moldova.

195. RNC cuprinde calificările corespunzătoare nivelurilor de calificare prevăzute în CC-RM, dobândite în diverse contexte de învățare formal, non-formal și informal, fiind unica sursă autorizată de informații cu privire la calificările naționale sistematizate și structurate în funcție de necesitățile diferitor grupuri de utilizatori.

196. Responsabilitatea proiectării, implementării și permanentei actualizări a RNC revine Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

197. Proprietarul RNC este statul, care își realizează dreptul de proprietate, de gestionare și de utilizare a datelor din acesta. Resursele financiare pentru implementarea, dezvoltarea, mentenanța și exploatarea RNC sunt asigurate din bugetul de stat și alte mijloace financiare, conform legii.

198. Posesorul RNC este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării cu drept de gestionare și de utilizare a datelor și a resurselor conținute în acesta.

199. În calitate de deținător al RNC este desemnată Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, căreia posesorul RNC îi delegă atribuțiile de verificare a calificărilor și informațiilor aferente introducerii în RNC, asigurând exploatarea RNC și accesul publicului la informație.

200. Înscrierea calificării în RNC se face conform Metodologiei elaborate și aprobate prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării.

201. Toate calificările care se vor introduce în RNC vor fi descrise într-o fișă a calificării, conform modelului prevăzut în *Anexa 7*, care este parte integrantă a prezentei hotărâri și

conform metodologiei de elaborare, actualizare și gestionare a datelor RNC, aprobată de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în baza avizului consultativ al CNC-RM.

202. RNC este public, fiind disponibil în variantă electronică pe pagina web oficială a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, asigurând transparența și lizibilitatea educației și formării profesionale din Republica Moldova pentru părțile interesate.

203. În RNC sunt incluse doar calificările care corespund CC-RM, sunt descrise în termeni de rezultate ale învățării și au fost evaluate extern de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) sau o altă agenție de evaluare a calității, acreditată conform standardelor internaționale și/sau inclusă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior.

204. Pentru implementarea RNC Ministerul Educației, Culturii și Cercetării stabilește procedurile tehnice și modalitățile de utilizare consecventă, permanentă a acestui sistem de către toate instituțiile implicate în baza Regulamentului privind organizarea și funcționarea RNC aprobat de Guvern.

205. RNC presupune colaborarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării cu diverse părți interesate, autorități publice cu responsabilități privind calificările, furnizori de educație și formare profesională, comitete sectoriale, angajatori, asociațiilor profesionale etc. Rolurile părților implicate în dezvoltarea și implementarea RNC sunt definite privind organizarea și funcționarea RNC aprobat de Guvern.

206. În RNC se introduc calificările certificate și programele de studii și formare, module (părți ale unei calificări) acreditate/aprobrate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării la propunerea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC).

207. RNC, pentru descrierea fiecărei calificări, cuprinde două secțiuni: una generală și una specifică. Prima se referă la informațiile generale despre o calificare, iar a doua secțiune cuprinde date despre instituțiile care sunt acreditate/autorizate să ofere formare în această calificare și informații despre competențele specifice asigurate de acestea.

208. Înregistrarea din Registrul trebuie să prezinte o bază pentru drepturile de intitulare, care rezultă din corelarea dintre CC-RM și EQF și auto-certificării CC-RM față de QF-EHEA.

209. Calificările radiate din RNC se arhivează și se păstrează 45 de ani.

210. Instituția furnizor de servicii educaționale și formare profesională are acces direct la propriile date din secțiunea respectivă, pentru a opera actualizări și completări în RNC, în anumite limite, cu notificarea prealabilă a direcției responsabile de administrarea RNC din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

211. RNC este public, fiind disponibil în variantă electronică în limba română și în limba engleză, asigurând transparența și lizibilitatea învățământului și formării din Republica Moldova pentru părțile interesate.

IX. CORDONAREA ȘI ADMINISTRAREA CADRULUI NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Secțiunea 9.1

Distribuția responsabilităților pentru îndeplinirea funcțiilor CC-RM

212. Managementul strategic al CC-RM este realizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării prin Direcția cadrul național al calificărilor și Consiliul Național pentru Calificări (CNC-RM) – platformă consultativă și de expertiză la nivel național.

213. Managementul operațional al CC-RM este realizat de diverse instituții și autorități cu roluri specifice în dezvoltarea, validarea, acreditarea, evaluarea, certificarea și monitorizarea calificărilor. Pentru diferite tipuri de calificări se pot aplica variate îmbinări de autorități pentru exercitarea funcțiilor CC-RM.

214. Distribuția responsabilităților pe instituții pentru îndeplinirea funcțiilor CC-RM:

1. dezvoltarea, revizuirea, actualizarea și excluderea calificării din CC-RM (în dependență de tipul calificării) – coordonator Direcția Cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în comun cu:

- pentru învățământul general – Consiliul Național pentru Curriculum și Direcția pentru organizarea învățământului general;

- pentru învățământul profesional de toate nivelurile – CNC-RM și direcțiile pentru politici de organizare a învățământului profesional pe nivele;

2. dezvoltarea standardelor de calificare, aprobarea, revizuirea și actualizarea calificărilor – coordonator Direcția cadrul național al calificărilor, direcțiile pentru politici de organizare a învățământului profesional pe nivele din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și avizul consultativ al CNC-RM;

3. asigurarea externă a calității instituțiilor/proceselor ce duc la acordarea calificării complete sau parțiale (unități de calificare/module), recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în diferite contexte și monitorizarea instituțiilor furnizoare de calificări/module – ANACEC;

4. validarea și aprobarea calificărilor și modulelor pentru includere în RNC – CNC-RM, ANACEC, Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării;

5. elaborarea cerințelor pentru certificarea calificărilor și conținutul actelor de studii – Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării;

6. evaluarea, recunoașterea și certificarea calificărilor – CNC-RM, ANACEC, Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării;

7. contestarea evaluării și a deciziilor de acordare a calificărilor – Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul MECC, CNC-RM;

8. crearea, menținerea bazelor de date privind calificările, RNC, arhivarea calificărilor excluse din CC-RM – Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul MECC;

9. baza de date a instituțiilor și programelor acreditate – ANACEC;

10. baza de date a personalului didactic atestat – ANACEC;

11. baza de date a evaluatorilor și experților pe domenii ale educației și formare profesională – ANACEC;

12. baza de date a actelor de studii – CTICE;

13. evaluarea periodică a relevanței și comparabilității calificărilor/ modulelelor naționale cu cele internaționale – CNC-RM, ANACEC, Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării;

14. recunoașterea calificărilor internaționale în scopuri academice sau profesionale – Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, CNC-RM, ANACEC;

15. monitorizarea calificărilor – Direcția cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, CNC-RM, ANACEC.

215. În contextul CC-RM, toate autoritățile cu competențe privind calificările indicate la p.214 a prezentei hotărâri vor aplica principii, practici și criterii comune pentru funcțiile CC-RM: validarea calificărilor; autorizarea/acreditarea instituțiilor furnizoare de programe pentru calificări, asigurarea calității proceselor de evaluare și certificare a calificărilor.

216. Pentru îndeplinirea funcțiilor CC-RM, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și alte autorități vizate la p. 214 a prezentei hotărâri vor planifica mijloace financiare pentru: instruirea, evaluarea și autorizarea experților, crearea și menținerea bazelor de date, comunicarea privind calificările dezvoltate, revizuite, radiate, pentru elaborarea ghidurilor/manualelor de implementare a CC-RM, referire și autocertificare.

Secțiunea 9.2

Consiliul Național pentru Calificări din Republica Moldova (CNC-RM)

217. Consiliul Național pentru Calificări (CNC-RM) este un organ colegial strategic central al Republicii Moldova pentru dezvoltarea CC-RM.

218. CNC-RM sprijină și asistă Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în stabilirea strategiilor naționale și a planurilor de acțiuni pentru dezvoltarea CC-RM; dezvoltarea, validarea, certificarea, revizuirea și actualizarea calificărilor cu nivel CC-RM.

219. Atribuțiile de bază ale CNC-RM:

- a) definirea nivelurilor și tipurilor de calificări și actele de studii aferente;
- b) asigurarea compatibilității cu CEC/EQF;
- c) stabilirea criteriilor și proceselor pentru validarea calificărilor propuse de a fi incluse în CC-RM;
- d) avizarea calificărilor pentru atribuirea nivelului și includere în CC-RM;
- e) facilitarea progresului și transferului între diferite trasee educaționale;
- f) analiza relevanței calificărilor;
- g) instituționalizarea dialogului cu părțile interesate;
- h) evaluează și avizează/validează politicile publice legate de educație, ocuparea forței de muncă, orientarea profesională pe tot parcursul vieții și dezvoltarea regională, din perspectiva dezvoltării resursei umane, dar și a contribuției lor la atingerea obiectivelor strategice ale Republicii Moldova;
- i) înaintează propuneri pentru dezvoltarea cadrului de politici în domeniul formării profesionale continue, pentru dezvoltarea de calificări necesare susținerii unei resurse umane naționale competitive, capabile să funcționeze eficient în societatea actuală și într-o comunitate a cunoașterii;
- j) face recomandări cu privire la procesul de planificare și dezvoltare a potențialului uman în conformitate cu strategia de dezvoltare a Republicii Moldova;

k) monitorizează implementarea CC-RM conform cadrului normativ și principiilor CEC/EQF, precum și oferă recomandări cu privire la modul în care acesta să se adapteze mai bine la nevoile educaționale și cele ale pieței muncii;

l) transmite Ministerului Educației, Culturii și Cercetării avizul privind recomandările referitoare la politica de admitere, cota de admitere și finanțarea din surse publice, pe domenii de studii elaborate în consultare cu comitetele sectoriale și alte părți interesate;

m) colaborează cu comitetele sectoriale, constituite la nivelul ramurei economiei;

n) organizează consultări, analiza problemelor în sistemul național al calificărilor, elaborarea proiectului planului pentru implementare, dezvoltarea, revizuirea, actualizarea, formularea obiectivelor reformei, identificarea nevoilor de noi calificări, avizarea noilor metodologii, concepte de reformă a educației și formării profesionale;

o) monitorizează dezvoltarea cadrului calificărilor la nivel european și internațional și facilitează transpunerea bunelor practici în practica națională privind dezvoltarea, implementarea și managementul CC-RM;

p) examinarea petițiilor cu referință la implementarea CC-RM;

q) alte activități relevante dezvoltării și implementării CC-RM.

220. CNC-RM este constituit din 15 membri, care reprezintă:

a) 3 autorități publice responsabile de calificare (educație, muncă, economie);

b) 3 furnizori de educație (învățământ general, profesional-tehnic și superior);

c) 1 autoritate responsabilă de asigurarea calității (ANACEC);

d) 1 agenție națională pentru curriculum și evaluare;

e) 1 cameră de industrie și comerț;

f) 1 autoritate pentru ocuparea forței de muncă;

g) 1 centru pentru dezvoltarea învățământului profesional (CRDIP);

h) 1 consiliu economic pe lângă prim-ministru;

i) 1 asociație industrială;

j) 1 asociație a investitorilor străini sau parteneri străini de dezvoltare care realizează proiecte în domeniul educației și formării profesionale;

k) 1 consiliu național al tinerilor.

221. Componenta nominală a CNC-RM se aprobă de Guvern pentru un mandat de cinci ani la propunerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, în baza consultării părților reprezentative în structura CNC-RM.

222. Funcția de președinte al CNC-RM este exercitată de reprezentantul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, iar funcția de vicepreședinte de reprezentantul Ministerului cu competențe în domeniul muncii.

223. CNC-RM se întrunește lunar, ori mai frecvent, la necesitate. Deciziile se iau cu votul majorității din numărul total de membri.

224. Membrii CNC-RM pot fi demisi din funcție de către Guvern înainte de expirarea mandatului. O demisie poate fi solicitată de însuși un membru sau de către președintele CNC-RM, sau poate fi determinată de neglijență în activitatea acestora, sau de nerespectarea atribuțiilor și necorespunderea cerințelor impuse, acest fapt provocând sau riscând să provoace dificultăți considerabile în funcționarea Consiliului Național.

225. În cazul demisiei unui membru al CNC-RM din motive menționate la p. 224 al prezentei hotărâri, Guvernul va numi un nou membru al Consiliului Național, respectiv, ca urmare a

propunerii din partea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării până la expirarea unui mandat, a președintelui demis sau a membrului.

226. Consiliul Național prezintă anual raportul despre activitate către Guvernul Republicii Moldova.

227. Funcționarea CNC-RM este reglementată prin Regulamentul Consiliului Național care este aprobat de Guvern.

228. Membrii Consiliului Național au dreptul la remunerare, potrivit reglementărilor speciale, care prevede cuantumul și modalitatea de plată pentru activitățile consiliilor, comitetelor, grupurilor de lucru și altor organisme similare.

229. Finanțarea activităților aferente organizării ședințelor CNC-RM se face din bugetul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în condițiile legii.

230. Pentru dezvoltarea, revizuirea și actualizarea, validarea, certificarea calificărilor specifice, CNC-RM va crea *Comisii de experți pe domenii* conform nomenclatorului domeniilor de formare profesională și nivelurilor CC-RM, cu un mandat de activitate de 5 ani.

231. Componenta comisiilor de experți se aprobă prin ordin al Ministrului Educației, Culturii și Cercetării. Cerințele pentru desemnarea experților se stabilesc în regulamentul de activitate a CNC-RM.

232. În vederea asigurării unui proces consultativ eficient în demersurile de management strategic și operațional al CC-RM, Direcția Cadrul național al calificărilor din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării va realiza cartografierea părților interesate în vederea creării bazei de date a experților care satisfac cerințele stabilite de MECC.

233. CC-RM este elaborat de CNC în consultare cu furnizori de educație, agenți economici, comitete sectoriale, alți parteneri sociali, în baza metodologiei aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

234. CNC-RM coordonează elaborarea raportului de referire a CC-RM la CEC/EQF.

235. Secretariatul CNC-RM este asigurat de către Direcția Cadrul național al calificărilor, subdiviziune structurală a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

236. Secretariatul CNC-RM asigură organizarea măsurilor pentru corelarea CC-RM cu CEC conform criteriilor și procedurilor metodologiei CEC și face publice rezultatele.

Secțiunea 9.3

Direcția Cadrul național al calificărilor

237. Direcția Cadrul național al calificărilor, subdiviziune structurală a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, pune în aplicare politicile și strategiile naționale în domeniul educației și formării profesionale și coordonează activitatea instituțiilor și părților interesate în implementarea Cadrului Național al Calificărilor, indiferent de subordonare și forma de proprietate a acestora.

238. Direcția Cadrul național al calificărilor este responsabilă de dezvoltarea, implementarea, monitorizarea și actualizarea CC-RM, compatibilității calificărilor sectoriale cu standardele naționale și internaționale, elaborarea și întreținerea Registrului Național al Calificărilor (RNC).

239. Direcția Cadrul național al calificărilor îndeplinește și activitatea de:

- Secretariat al CNC-RM;
- Deținător și administrator al Registrului Național al Calificărilor;
- Punct Național de Coordonare pentru Cadrul European al Calificărilor (CEC/EQF);
- Punct Național de contact pentru recunoașterea calificărilor profesionale;
- Punct Național de informare și coordonare ENIC/NARIC;
- Centru Național Europass.

240. Direcția Cadrul național al calificărilor elaborează bugetul pentru dezvoltarea și implementarea CC-RM în conformitate cu planul național pentru perioada 2020-2023 și estimarea necesității de mijloace financiare pentru furnizarea serviciilor asociate recunoașterii, validării, certificării calificărilor și îndeplinirii altor atribuții stabilite prin prezenta hotărâre.

Anexa 1

la Cadrul Național al Calificărilor

Noțiuni utilizate în sensul CC-RM

(prevăzute în cadru de referință european)

1) *calificare* – rezultat formal al procesului de evaluare și validare, obținut în momentul în care autoritatea competentă stabilește că o persoană a dobândit rezultate ale învățării corespunzătoare standardelor date și recunoașterea oficială a valorii rezultatelor individuale printr-un act de studii (diplomă, certificat), care confirmă că persoana a obținut rezultatele învățării la anumite standarde și/sau are competența necesară de a desfășura o activitate într-un anumit domeniu de muncă și îi conferă dreptul legal de a practica o profesie/meserie;

2) *cadru național al calificărilor* – instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii, care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale ale calificărilor și îmbunătățirea transparenței, accesului, progresului și calității calificărilor în raport cu piața muncii și societatea civilă;

3) *sistem național al calificărilor* – toate aspectele activității statului legate de recunoașterea învățării și a altor mecanisme care asigură legătura educației și a formării cu piața muncii și societatea civilă. Acesta include dezvoltarea și punerea în aplicare a acordurilor și a proceselor instituționale legate de asigurarea calității, evaluarea și acordarea calificărilor. Sistemul Național al Calificărilor include Cadrul Național al Calificărilor;

4) *Cadrul European al Calificărilor (CEC/EQF)* – sistem de organizare (clasificare), care facilitează perceperea la nivel european a calificărilor din diferite sisteme naționale și sectoriale;

5) *Cadrul de Calificări pentru Spațiul european al învățământului superior (QF-EHEA)* – instrument pentru stabilirea nivelurilor de calificare în cadrul sistemului de învățământ

superior, care vizează recunoașterea și înțelegerea calificărilor între cadrele naționale de calificări ale Spațiului european al învățământului superior;

6) *calificare internațională* – o calificare acordată de un organism internațional legal constituit (asociație, organizație, sector sau companie) sau de un organism național, acționând în numele unui organism internațional, care este utilizată în cel puțin două țări și care include rezultate ale învățării evaluate prin trimitere la standarde stabilite de un organism internațional;

7) *rezultatele învățării* – ceea ce cunoaște, înțelege și este capabil să facă un cursant la terminarea unui proces de învățare, definite sub formă de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie;

8) *cunoștințe* – rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici, legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. Cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau factice;

9) *aptitudine* – capacitatea de a aplica cunoștințe și de a utiliza know-how pentru a realiza sarcini și a rezolva probleme. Aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente);

10) *responsabilitate și autonomie* – capacitatea educabilului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și aptitudinile sale;

11) *competență* – capacitatea dovedită de a utiliza cunoștințe, aptitudini și abilități personale, sociale și/sau metodologice în situații de muncă sau de studiu pentru dezvoltarea profesională și personală;

12) *competențe-cheie* – acele competențe de care au nevoie toți cetățenii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, ocuparea unui loc de muncă, incluziune socială, un stil de viață durabil, o viață de succes în cadrul unor societăți pașnice, o gestionare a vieții, care țin seama de aspecte legate de sănătate și cetățenie activă. Toate competențele-cheie sunt considerate la fel de importante; fiecare dintre acestea contribuie la o viață de succes în societate. Competențele pot fi aplicate în diferite contexte și în diferite combinații. Cadrul de Referință European stabilește opt competențe-cheie: competențe de alfabetizare; competențe multilingvistice; competențe în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii; competențe digitale; competențe personale, sociale și de a învăța să înveți; competențe cetățenești; competențe antreprenoriale; competențe de sensibilizare și expresie culturală;

13) *descriptori de nivel al calificărilor* definesc complexitatea și profunzimea nivelului calificării prin trei categorii de rezultate ale învățării: 1. cunoștințe; 2. aptitudini; 3. responsabilitate și autonomie;

14) *nivel de referință a calificării* – complexitatea, profunzimea și volumul rezultatelor învățării obținute, descrisă de un set de descriptori ai nivelului;

15) *certificarea calificării* – proces de validare formală a rezultatelor învățării în urma unei proceduri standard de evaluare;

16) *standard de calificare* – descrierea cerințelor, în termeni de rezultate ale învățării, necesare pentru a desfășura o anumită activitate asociată unui sau mai multor locuri de muncă, dintr-o grupă de bază (conform ISCED, CORM, CC-RM), stabilind condițiile pentru obținerea unui act de studii oficial, care certifică obținerea unei calificări. Acesta include toate datele necesare pentru determinarea nivelului, volumului de credite, profilul calificării și informații obligatorii privind asigurarea calității;

17) *standard ocupațional* – document care descrie atribuțiile și sarcinile profesionale specifice profesiilor dintr-un domeniu ocupațional și reperele calitative asociate îndeplinirii cu succes a acestora, sarcinile și atribuțiile postului în concordanță cu cerințele pieței muncii. Acesta este standardul pieței muncii și este elaborat în concordanță cu CAEM, CORM, ISCO și ESCO;

18) *transparența calificărilor* – accesibilitatea informației privind calificările, care permite identificarea și compararea valorii acestora pe piața muncii, educației și formării profesionale în context sectorial, național, regional și internațional;

19) *auto-certificarea CC-RM în raport cu CC/QF-EHEA* – procesul de verificare a compatibilității sistemului de învățământ superior din RM cu QF-EHEA, în conformitate cu criteriile și procedurile de referință, care rezultă în stabilirea concordanței dintre ciclurile calificărilor naționale și ciclurile QF-EHEA;

20) *învățare formală* – proces de învățare care are loc într-un mediu structurat și organizat sistemic (instituție de învățământ/centru de formare/loc de muncă) pe niveluri și cicluri de studii, care este explicit conceput ca proces de învățare subordonat anumitor obiective, timp alocat, spațiu și resurse bine stabilite. Învățarea formală este un proces ce se finalizează, de regulă, cu certificarea performanțelor;

21) *învățare informală* – proces de învățare care rezultă din activități zilnice ce se desfășoară în familie, în localitate, în cartier, în stradă, în (micro)grupuri sociale, în mediul social (cultural, profesional, economic, religios etc.), în comunitate (națională, zonală, teritorială, locală) și prin mass-media (presa scrisă, radio, televiziune etc.). Acest proces nu este organizat sau structurat în termeni de obiective, timp alocat sau materiale pentru învățare, este neintenționat din partea celui care învață și nu duce la certificare;

22) *învățare nonformală* – proces de învățare care este proiectat și realizat într-un cadru instituționalizat extracurricular, constituit ca o punte între cunoștințele asimilate la lecții și cunoștințele acumulate în contextul învățării informale. În mod normal, nu duce la certificare;

23) *învățare pe tot parcursul vieții* – toate formele și activitățile de învățare realizate în timpul vieții, cu scopul îmbunătățirii cunoștințelor, aptitudinilor și/sau a competențelor din motive personale, sociale și/sau profesionale;

24) *unitate de rezultate ale învățării* - componentă a unei calificări, constând într-un set coerent de cunoștințe, abilități și competențe, care pot fi evaluate, validate și recunoscute;

25) *modul* – parte componentă a calificării, reprezentând o grupă de competențe din structura calificării, care pot fi certificate autonom sau relaționat cu alte module;

26) *validarea învățării nonformale și informale* – procesul de confirmare de către o autoritate/instituție competentă a faptului că o persoană a dobândit, în contexte de învățare nonformală și informală, rezultate ale învățării măsurate prin raportarea la un standard relevant;

27) *recunoașterea formală a rezultatelor învățării* – procesul în baza căruia o autoritate competentă acordă un statut oficial rezultatelor învățării dobândite, în vederea unor studii suplimentare sau a încadrării în muncă, prin: (i) acordarea de calificări (certificate, diplome sau titluri); (ii) validarea învățării nonformale și informale; (iii) acordarea de echivalențe, credite sau derogări;

28) *credit de studii* – confirmarea faptului că o parte a unei calificări, constând într-un set coerent de rezultate ale învățării, a fost evaluată și validată de o instituție abilitată în conformitate cu un standard stabilit;

29) *sisteme de credite* – un instrument transparent de facilitare a recunoașterii unuia sau a mai multor credite. Aceste sisteme pot cuprinde, printre altele, echivalențe, derogări, unități/module, care pot fi acumulate și transferate, o autonomie a furnizorilor care pot individualiza parcursurile de învățare, precum și validarea învățării nonformale și informale;

30) *SNCS* (sistemul național de credite de studiu) realizează funcția de acumulare pentru evidența rezultatelor învățării a educabililor la toate formele de învățământ, precum și funcția de transfer în procesul de mobilitate a studenților în cadrul instituției, pe plan național sau internațional; reprezintă un sistem centrat pe educabil, care se bazează pe volumul de lucru solicitat acestuia pentru a realiza obiectivele programului de studii specificate în termeni de rezultate ale învățării scontate;

31) *transfer de credite* – procesul care le permite persoanelor care au acumulat credite într-un anumit context să le valorizeze și să le recunoască într-un alt context;

32) *SECEFP/ECVET* (Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională) este un cadru tehnic pentru transferul, recunoașterea și, după caz, acumularea rezultatelor învățării indivizilor, în vederea obținerii unei calificări. ECVET se bazează pe descrierea calificărilor în unități de rezultate ale învățării, pe procese de transfer, recunoaștere și acumulare, precum și pe o serie de documente complementare, precum memorandumuri de înțelegere și contracte de studii;

33) *SECTS/ECTS* (Sistemul European de Acumulare și Transfer al Creditelor de Studii) reprezintă un instrument al Spațiului European al Învățământului Superior (EHEA), utilizat pentru a spori transparența studiilor și a cursurilor. Creditele ECTS reprezintă învățarea bazată pe rezultate și pe volumul de muncă aferent;

34) *Registrul Național al Calificărilor (RNC)* – instrument de identificare, înregistrare, arhivare, consultare permanentă și actualizare a calificărilor, respectiv a diplomelor și certificatelor de toate nivelurile și tipurile, emise de către furnizorii de educație și formare profesională;

35) *specialitate* – complex de competențe profesionale obținute prin instruire într-un anumit domeniu;

36) *ocupație* – activitate utilă, aducătoare de valoare adăugată, pe care o desfășoară o persoană în mod obișnuit într-o unitate economico-socială și care constituie pentru aceasta sursă de existență; ocupația poate fi exprimată prin funcție sau meserie;

37) *sector* – grupare a activităților profesionale pe baza funcției economice, a naturii produsului, serviciului sau tehnologiei comune;

38) *CAEM* - Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei, Rev. 2, „CAEM-2” reprezintă baza de colectare și acordare a unui larg spectru de date statistice pe tipuri de activități economice în sfera statisticii economice (produceri, ocupații, conturi naționale) și alte domenii ale statisticii.

Anexa 2
la Cadrul Național al Calificărilor

**Descriptori de definire a nivelurilor
Cadrului Național al Calificărilor (CC-RM)**

Nivelul conform CC-RM	Descriptorii de definire a nivelurilor CC-RM		
	Cunoștințe descrise ca fiind teoretice și/sau factice	Aptitudini descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) și practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente)	Responsabilitate și autonomie descrise ca fiind capacitatea educabilului de a aplica cunoștințele și aptitudinile sale în mod autonom și responsabil
1	2	3	4
Nivelul 1 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 1 sunt:	Cunoștințe <i>generale de bază</i>	Aptitudini <i>de bază</i> necesare pentru a executa <i>sarcini simple</i>	Munca sau studiul <i>sub supraveghere directă</i> într-un <i>context structurat</i>
Nivelul 2 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 2 sunt:	Cunoștințe <i>factice de bază</i> într-un domeniu de muncă sau de studiu	Aptitudini cognitive și practice <i>de bază</i> , necesare pentru utilizarea informațiilor relevante, în scopul executării <i>sarcinilor și al rezolvării problemelor de rutină</i> prin utilizarea unor <i>reguli și instrumente simple</i>	Munca sau studiul <i>sub supraveghere</i> , cu un <i>anumit grad de autonomie</i>
Nivelul 3 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 3 sunt:	Cunoștințe <i>factice</i> , cunoașterea unor <i>principii, processe și concepte generale</i> dintr-un domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice, necesare pentru executarea sarcinilor și rezolvarea problemelor, prin <i>selectarea și aplicarea de metode, instrumente, materiale și</i>	<i>Asumarea responsabilității</i> pentru executarea sarcinilor într-un domeniu de muncă sau de studiu <i>Adaptarea propriului comportament la</i>

		<i>informații de bază</i>	circumstanțe, pentru rezolvarea problemelor
Nivelul 4 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 4 sunt:	Cunoștințe <i>factice și teoretice în contexte largi</i> , în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice, necesare pentru <i>găsirea de soluții la probleme specifice</i> , într-un domeniu de muncă sau de studiu	<i>Autogestionare în cadrul liniilor directe</i> aferente unor <i>contexte</i> de muncă sau de studiu în <i>general previzibile</i> , dar care se pot schimba Supravegherea activității de rutină a altor persoane, preluând o anumită <i>responsabilitate</i> pentru <i>evaluarea și îmbunătățirea</i> activităților de muncă sau de studiu
Nivelul 5 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 5 sunt:	Cunoștințe <i>factice și teoretice cuprinzătoare, specializate</i> , într-un domeniu de muncă sau de studiu, și <i>conștientizarea limitelor cunoștințelor</i> respective	O gamă amplă de aptitudini cognitive și practice, necesare pentru <i>conceperea de soluții creative la probleme abstracte</i>	<i>Gestionare și supraveghere în situații</i> de muncă sau de studiu în care <i>schimbările sunt imprevizibile</i> <i>Revizuirea și dezvoltarea performanțelor</i> proprii și ale altora
Nivelul 6 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 6 sunt:	Cunoștințe <i>avansate</i> într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică <i>înțelegerea critică a teoriilor și principiilor</i>	Aptitudini <i>avansate</i> , care denotă <i>control și inovare</i> , necesare pentru a rezolva <i>probleme complexe și imprevizibile</i> într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	<i>Gestionarea de activități sau proiecte tehnice</i> sau profesionale <i>complexe</i> , prin <i>asumarea responsabilității</i> pentru luarea deciziilor în <i>situații</i> de muncă sau de studiu <i>imprevizibile</i> <i>Asumarea responsabilității</i> pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și a grupurilor
Nivelul 7 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 7 sunt:	Cunoștințe <i>foarte specializate</i> , unele dintre ele situându-se în <i>avangarda nivelului de cunoștințe</i> dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca <i>bază a unei gândiri și/sau cercetări originale</i> <i>Conștientizare critică a cunoștințelor</i> dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudini de <i>specialitate</i> pentru rezolvarea <i>problemelor în materie de cercetare și/sau inovare</i> , pentru dezvoltarea de <i>noi cunoștințe și proceduri</i> și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	<i>Gestionarea și transformarea situațiilor</i> de muncă sau de studiu care sunt <i>complexe, imprevizibile</i> și necesită <i>noi abordări strategice</i> <i>Asumarea responsabilității</i> pentru a contribui la <i>cunoștințele și practicile</i> profesionale și/sau pentru <i>revizuirea performanței strategice a echipelor</i>
Nivelul 8 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 8	Cunoștințe la <i>cel mai avansat nivel</i> dintr-un domeniu de muncă sau de studiu sau aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudinile și tehnicile <i>cele mai avansate și specializate</i> , inclusiv <i>abilitatea de sinteză și evaluare</i> , necesară pentru	Demonstrarea unui <i>nivel ridicat de autoritate, de inovare, de autonomie, de integritate științifică și profesională</i> , precum și a unui

sunt:		<i>rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovare și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor sau a practicilor profesionale existente</i>	<i>angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unor situații de muncă sau de studiu, inclusiv în materie de cercetare</i>
-------	--	--	--

Correspondența dintre nivelurile Cadrul Național al Calificărilor (CC-RM) cu nivelurile de referință ale Cadrului European al Calificărilor (CEC/EQF), tipul programelor de studii generale și de formare profesională din Republica Moldova, prin care pot fi dobândite nivelurile de calificare, actele de studii eliberate de sistemul formal de educație, condițiile de acces corespunzătoare fiecărui nivel de calificare, condițiile obligatorii privind evaluarea rezultatelor învățării

Nivelul de calificare conform Cadrului Național al Calificărilor	Tipul și durata programului	Condițiile obligatorii privind evaluarea finalităților	Actul de studii care se eliberează	Condițiile de acces la nivelul de calificare	Nivelul de referință conform Cadrului European al Calificărilor
1	2	3	4	5	6
Nivelul 1	Învățământ primar; înscriere obligatorie, fără concurs; durata 4 ani	Test național, organizat în baza metodologiei Ministerului Educației, Culturii și Cercetării	Rezultatele testării naționale pentru învățământul primar	Nu este cazul	Nivelul de calificare 1
Nivelul 2	Învățământ gimnazial (învățământ secundar, ciclul I); înscriere obligatorie, fără concurs; durata 5 ani	Examen național de absolvire	Certificat de studii gimnaziale	Cel puțin învățământ primar ¹	Nivelul de calificare 2
Nivelul 3	Învățământ liceal (învățământ secundar, ciclul II); acces în bază de concurs; durata 3-4 ani	Examen național de bacalaureat	Diplomă de bacalaureat cu anexă	Cel puțin învățământ gimnazial ²	Nivelul de calificare 3
Nivelul 3	Învățământ liceal (învățământ secundar, ciclul II);	Examen național de bacalaureat	Certificat de studii liceale – pentru elevii	Cel puțin învățământ gimnazial ²	Nivelul de calificare 3

1	2	3	4	5	6
	acces în bază de concurs; durata 3-4 ani		care nu au promovat bacalaureatul		
Nivelul 3	Învățământ profesional tehnic secundar; 2 ani – o meserie; 3 ani – meserii conexe; 1-2 ani la învățământul dual	Examen de calificare	Certificat de calificare și supliment descriptiv al certificatului	Cel puțin învățământ gimnazial ³	Nivelul de calificare 3
Nivelul 3	Învățământ profesional tehnic secundar; 1-2 ani – în funcție de complexitatea meseriei	Examen de calificare	Certificat de calificare și supliment descriptiv al certificatului	Cel puțin învățământ liceal ⁴	Nivelul de calificare 3
Nivelul 4	Învățământ profesional tehnic postsecundar; 3 ani la specialitatea coregrafie; 5 ani la profilurile medicină și farmacie 4 ani pentru celelalte specialități	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de bacalaureat	Diplomă de studii profesionale și supliment descriptiv al diplomei; diplomă de bacalaureat (la solicitare)	Cel puțin învățământ gimnazial ⁵	Nivelul de calificare 4
Nivelul 4	Învățământ profesional tehnic postsecundar; 2 ani	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă	Diplomă de studii profesionale și supliment descriptiv al diplomei	Învățământ liceal ⁶	Nivelul de calificare 4
Nivelul 4	Învățământ profesional tehnic postsecundar; 2-3 ani – în funcție de complexitatea specialității	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă	Diplomă de studii profesionale și supliment descriptiv al diplomei	Învățământ profesional tehnic secundar ⁷	Nivelul de calificare 4
Nivelul 5	Învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar; 2-3 ani – în funcție de complexitatea specialității	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă	Diplomă de studii profesionale și supliment descriptiv al diplomei	Învățământ liceal cu diploma de bacalaureat ⁸	Nivelul de calificare 5

1	2	3	4	5	6
Nivelul 6	Învățământ superior, ciclul I, învățământ superior de licență; 180-240 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile)*	Susținerea examenului și/sau a tezei/proiectului de licență	Diplomă de studii superioare de licență (echivalent cu Bachelor) și supliment la diplomă	Învățământ liceal cu diploma de bacalaureat sau un act de studii echivalent ⁹	Nivelul de calificare 6
Nivelul 7	Învățământ superior, ciclul II, învățământ superior de master, 90-120 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile)**	Susținerea publică a tezei/proiectului de master	Diplomă de studii superioare de master și supliment la diplomă	Studii superioare de licență cu diploma de studii superioare de licență sau un act echivalent ¹⁰	Nivelul de calificare 7
	Studii superioare integrate; Durata cumulativă: 300-360 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile)*	Susținerea examenului/ lucrării de absolvire	Diplomă de studii integrate (echivalentă cu diploma de studii superioare de master) și supliment la diplomă	Învățământ liceal cu diploma de bacalaureat sau un act echivalent ¹¹	
Nivelul 8	Învățământ superior, ciclul III, învățământ superior de doctorat; 180 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile)* obținute în cadrul programelor de doctorat organizate în școlii doctorale	Susținerea publică a tezei de doctorat	Diplomă de doctor în științe Diplomă de doctor doctorat profesional și supliment la diplomă	Studii superioare de master cu diploma de master sau un act echivalent ¹²	Nivelul de calificare 8
		Fără susținerea tezei de doctorat	Certificat care atestă frecventarea studiilor superioare de doctorat în domeniul respectiv	Studii superioare de master cu diploma de master sau un act echivalent ¹³	Nivelul de calificare 8
	Programe de postdoctorat; durata cel mult 3 ani (în Sistemul european de credite transferabile	Susținerea publică a tezei de doctor habilitat	Diplomă de doctor habilitat	Studii superioare de doctorat cu diploma de doctor în științe ¹⁴	Nivelul de calificare 8

1	2	3	4	5	6
	nu se definește)				

Note

1. Art. 29 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
2. Art. 29 alin. (5) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
3. Art. 62 alin. (2) lit. a)-c) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
4. Art. 62 alin. (2) lit. d) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
5. Art. 63 alin. (2) lit. a)-c) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
6. Art. 63 pct. (2) lit. f) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
7. Art. 63 alin. (2) lit. e) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
8. Art. 63 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
9. Art. 89 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
10. Art. 90 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
11. Art. 91 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
12. Art. 94 alin. (8) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
13. Art. 94 alin. (8) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
14. Art. 95 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014

*- Câte 30 de credite per semestru.

** - Accesul la studiile de master din alt domeniu se asigură prin susținerea modulelor de diferență cu durata de până la 30 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile).

CORESPONDENȚA
dintre nivelurile Cadrul Național al Calificărilor (CC-RM/2017),
actele de studii și de formare profesională eliberate în Republica Moldova
și nivelurile de referință ale Cadrului European al Calificărilor (CCE/EQF 2017) și
clasificării internaționale standard a educației (ISCED- 2011/2013)

Actul de studii și/sau formare profesională, eliberat la absolvirea programului de studii/formare profesională	Seria	Perioada de eliberare a actului de studii și/sau formare profesională	Durata* programului de studii și/sau formare profesională absolvit	Nivelul de calificare atribuit înainte de intrarea în vigoare a CC-RM 2017	Nivelul de calificare conform CC-RM 2017	Nivelul de referință EQF 2017 și ISCED 2011/2013	Nivelul de învățământ care poate fi accesat în baza actului de studii/formare profesională
--	-------	---	--	--	--	--	--

1	2	3	4	5	6	7	8
Document de absolvire nu se eliberează	–	–	3-4 ani	1	1	1	Învățământ secundar, ciclul I: învățământ gimnazial
Certificat de studii gimnaziale	ASG	1995 – prezent	5 ani	2	2	2	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar
Diplomă de absolvire a învățământului mediu general incomplet	A Z	1993-1995	5 ani	2	2	2	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar
Certificat de studii medii incomplete	A AO	1990 – 1992	5 ani	2	2	2	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ

1	2	3	4	5	6	7	8
(inclusiv cu mențiune)							liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar
Adeverință de absolvire a școlii medii incomplete	A AO	1986 – 1989 1989 (mențiune)	5 ani	2	2	2	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar
Adeverință de absolvire a școlii de opt ani	A –	1977-1989	5 ani	2	2	2	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic secundar; învățământ profesional tehnic postsecundar
Diplomă de bacalaureat (cu tabel de note generale pentru clasele X–XII)	AB	1999 – prezent	3 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic
Diplomă de bacalaureat, învățământ secundar general (fără tabel de note generale pentru clasele X–XII)	AB	1995 – 1998	3 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic
Diplomă de bacalaureat	J	1994	3 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional

1	2	3	4	5	6	7	8
							tehnic
Diplomă de absolvire a liceului	L	1993	3 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic
Certificat de absolvire a liceului (<i>fără susținerea obligatorie a examenelor de bacalaureat</i>)	AB	1993	3 ani	3	3	3	Învățământ profesional tehnic postsecundar; învățământ profesional tehnic secundar
Atestat de studii medii de cultură generală	ACG	1999 – prezent (unitățile administrative–teritoriale din stânga Nistrului)	2 ani	3	3	3	Învățământ secundar, ciclul II: învățământ liceal; învățământ profesional tehnic
Atestat de studii medii de cultură generală	ACG ACG R	1996 – 1999	2 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic
Diplomă de absolvire a învățământului mediu general	B X	1993 – 1994, 1995	2 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic
Atestat de studii medii	A	1990 – 1992	2 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic
Atestat de absolvire a școlii medii	A	1981 - 1989	2 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic
Certificat de calificare (<i>învățământ profesional</i>)	PTS	2016 – prezent	1 – 3 ani	3	3	3	Învățământ profesional tehnic postsecundar

1	2	3	4	5	6	7	8
<i>tehnic secundar)</i>							(specialități conexe meseriei inițiale)
Certificat de absolvire a școlii de meserii	ACM	2005 – 2015	1 an	3	3	3	Învățământ profesional tehnic postsecundar (specialități conexe meseriei inițiale)
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta II	APS M–II	2001 – 2006	1 – 2 ani	3	3	3	Învățământ profesional tehnic postsecundar (specialități conexe meseriei inițiale)
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta I	ASPP –I	1999 – 2004	2 ani	3	3	3	Învățământ profesional tehnic postsecundar (specialități conexe meseriei inițiale)
Certificat de absolvire a școlii de meserii	AMG ABM	2000 – 2004	0,5 – 2 ani	3	3	3	Învățământ profesional tehnic postsecundar (specialități conexe meseriei inițiale)
Certificat de studii secundare profesionale	ASP	2007 – 2015 1995– 1998	3 ani	3	3	3	Învățământ profesional tehnic postsecundar (specialități conexe meseriei inițiale)
Diplomă de studii secundare profesionale	C, F	1992 – 1994	1 – 3 ani	3	3	3	Învățământ profesional tehnic postsecundar
Diplomă (școală medie profesională tehnică)	IT	Până în 1993	3 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic postsecundar (specialități conexe meseriei

1	2	3	4	5	6	7	8
							inițiale)
Diplomă de studii medii profesionale tehnice (<i>anexă cu discipline de studii medii generale</i>)	A, Б, В, Г, Е, Р	Până în 1992	3 ani	3	3	3	Învățământ superior, ciclul I (licență); învățământ profesional tehnic postsecundar (specialități conexe meseriei inițiale)
Diplomă de studii profesionale (<i>învățământ profesional tehnic postsecundar</i>)	PTP	2016 – prezent	2 ani	4	4	4	Învățământ superior, ciclul I (licență) (la o specialitate din domeniul studiat)
Diplomă de studii medii de specialitate	AMS	2005 – 2016	2 ani	4	4	4	Învățământ superior, ciclul I (licență)
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta III	AT	2003 – 2005	1 an	3	3	4	Învățământ superior, ciclul I (licență) (specialități conexe meseriei inițiale); învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar (specialități conexe meseriei inițiale)
Diplomă de studii (<i>eliberată de colegiu</i>)	D	1993 – 2002	2 ani 4 ani	4	4	4	Învățământ superior, ciclul I (licență)
Diplomă de studii medii de specialitate	ЕТ–І, ЗТІ, ЗТ, ЕШ, ІТ, ІТ–І, КТ, ІІТ, А, АТ, Б, БТ–І, Я–І, Я, ЛТ–І, ГТ, Э, Э–І Ш, Ш, Ц, Ч, С,	Până în 1992	2 ani 4 ani	4	4	4	Învățământ superior, ciclul I (licență)

1	2	3	4	5	6	7	8
	Ж, Р, К, Л, Ф, МТ, МТ-І, Ю, БТ, ВТ, ВТ- І, ДТ, ТІ, ЖТ, ЛТ, НТ- І, ПТ-І, НТ, ЕТ, Д, Т						
Diplomă	Щ	Până în 1992	3 ani	4	4	4	Învățământ superior, ciclul I (licență)
Diplomă	БТ	1968 – 1992	2 ani 4 ani	4	4	4	Învățământ superior, ciclul I (licență)
Diplomă de studii profesionale (învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar)	PTN	2017 – prezent	2–3 ani	5	5	5	Învățământ superior, ciclul I (licență) (la o specialitate din domeniul studiat)
Diplomă de studii superioare de scurtă durată	AC, ACR	1995 – 2007	2 – 3ani 4 – 5 ani	5B	5	5	Învățământ superior, ciclul I (licență)
Diplomă de studii superioare de licență	ALI	2017– prezent	4 ani (240 credite)	5A	6	6	Învățământ superior, ciclul II (master)
Diplomă de studii superioare de licență	ALII	2017 – prezent	3 ani (180 credite)	5A	5	6	Învățământ superior, ciclul II (master)
Diplomă de licență (învățământ superior)	ALII	2008 – 2016	3 ani (BAC)	5A	6	6	Învățământ superior, ciclul II (master)
Diplomă de licență (învățământ superior)	ALI	2009 – 2016	4 ani (BAC)	5A	6	6	Învățământ superior, ciclul II (master)
Diplomă de licență (învățământ superior)	ALII	2009 – 2016	4 ani (Atestat)	5A	6	6	Învățământ superior, ciclul II (master)
Diplomă de	ALI	2010 –	5 ani	5A	6	6	Învățământ

1	2	3	4	5	6	7	8
licență (învățământ superior)		2016	(Atestat)				superior, ciclul II (master)
Diplomă de studii superioare (fără teza de licență susținută)	AS	1996–2008	5 ani	5A	6	6	Nu permite acces la ciclul II
Diplomă de studii superioare de master	MP, MC	2017 – prezent	1 – 2 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de master (învățământ superior)	AMP, AMC	2011 – 2017	1 – 2 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de magistru/Diplomă de master	AM, AMP, AMC, MP	2007 – 2010	1 – 2 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de licență (învățământ superior universitar)	ALI	2003 – 2008	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă (învățământ superior universitar)	ALI	2004 – 2006	4 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de studii superioare universitare de licență	ALI	2001 – 2003	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de studii superioare universitare	ALI	2001 – 2003	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de licență	ALI	1997–2000	4 –5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de licență, de studii superioare universitare de licență,	AL	1995 – 2009	4 –5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)

1	2	3	4	5	6	7	8
învățământ superior universitar, de licență învățământ superior universitar, de licență învățământ superior)							
Diplomă	УВ-І, ІВ, РВ, В-І, ФБ-І, БМ, Е	1990 - 1994	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de licență în medicină (învățământ superior integrat, ciclul I și II)	LMM	2017 – prezent	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat.
Diplomă de licență în medicină (Stomatologie) (învățământ superior integrat, ciclul I și II)	LMM	2017 – prezent	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de licență în farmacie (învățământ superior integrat, ciclul I și II)	LMF	2017 – prezent	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de licență (Medicină) (învățământ superior integrat, ciclul I și II)	ALM	2015 – 2016	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de licență (Stomatologie, Farmacie) (învățământ superior integrat, ciclul I și II)	ALM	2015 – 2016	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat

1	2	3	4	5	6	7	8
<i>I și II)</i>							
Diplomă de studii superioare (Medicină) <i>(învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	ASM	2004 – 2014	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de studii superioare (Farmacie, Stomatologie) <i>(învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	ASM	2004 – 2014	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (Doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de studii superioare (Medicină) <i>(învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	AS	1997 – 2003	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de studii superioare (Farmacie, Stomatologie) <i>(învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	AS	1997 – 2003	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de studii superioare (Medicină) <i>(învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	AL	1995 – 1996	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de studii superioare (Farmacie, Stomatologie) <i>(învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	AL	1995 – 1996	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat

1	2	3	4	5	6	7	8
<i>integrat, ciclul I și II)</i>							
Diplomă de studii superioare (Medicină) (<i>Învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	E	1992 – 1994	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de studii superioare (Farmacie, Stomatologie) (<i>învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	E	1992 – 1994	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat); studii de rezidențiat
Diplomă de studii integrate (licență și master) (Medicină veterinară)	LMI	2017 – prezent	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de studii integrate (licență și master) (Medicină veterinară)	AMC	2010 – 2016	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de studii superioare (Medicină veterinară) (<i>învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	ALI	2007 – 2009	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de studii superioare (Medicină veterinară) (<i>învățământ superior integrat, ciclul I și II)</i>	AL	1995 – 2007	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de	E	1992 –	5 ani	5A	7	7	Învățământ

1	2	3	4	5	6	7	8
studii superioare (Medicină veterinară) (<i>învățământ superior integrat, ciclul I și II</i>)		1994					superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de studii superioare integrate (Arhitectură)	LMI	2017– prezent	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de master (Arhitectură)	AMC	2011 – 2016	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de licență (Arhitectură)	ALI	2008 – 2010	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de licență (Arhitectură)	AL	2001 – 2007	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de licență (Arhitectură)	AL, AS	1997 – 2000	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de licență (Arhitectură)	AL	1995 – 1996	6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă (Arhitectură)	E	1992 – 1994	5– 6 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă (Arhitectură)	YB–I, IB	1991	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă (Arhitectură)	YB–I	1990	5 ani	5A	7	7	Învățământ superior, ciclul III (doctorat)
Diplomă de doctor în științe		1992 – prezent	3 ani	6	8	8	Programe de postdoctorat
Diplomă de doctor habilitat		1992 – prezent	2 ani	6	8	8	–
Diplomă de candidat în		1944 – 1992	3 ani	6	8	8	Programe de postdoctorat

1	2	3	4	5	6	7	8
științe							
Diplomă de doctor în științe		1944 – 1992	2 ani	6	8	8	–

* Durata indicată a programului de studii se referă la învățământul cu frecvență. În învățământul cu frecvență redusă, durata programului de studii este mai mare cu un an.

STANDARD DE CALIFICARE
(elemente obligatorii)

I. CARACTERISTICI DE BAZĂ
1.1. Titlul calificării (Generic și specific domeniului de formare/specialității)
•
1.2 . Volumul minim de credite
•
1.3 . Nivelul CC-RM
•
1.4 . Condiții de admitere
•
1.5 . Cod nomenclator, cod ISCED
•
II. REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII
2.1. Pe domeniu (se indica codul si denumirea conform Nomenclatorului)
<i>Cunoștințe</i>
C1
C2
C3
<i>Aptitudini</i>
A1
A2
A3
<i>Responsabilitate și Autonomie</i>
RA1
RA2
RA3
2.2. Pe program/ componente ale programului (module/unitati) (grupuri de rezultate, volum minim de credite, lista rezultatelor învățării, 5-10 rezultate per grup)
• Grup 1 Pregătirea fundamentală
• Grup 2 Pregătirea de specialitate obligatorie
•
III. RELEVANȚA
3.1. <i>Pentru piața muncii</i> (CORM, ESCO, ISCO)
•
•
•
3.2. <i>Pentru continuarea studiilor</i>
•
•
3.3. <i>Alte necesități</i>
IV. ASIGURAREA CALITĂȚII

4.1. Grupul de experți care au dezvoltat standardul
1. Numele expertului (5-7)
4.2. Instituții promotoare ale standardului de calificare
• Instituția 1
• Instituția 2
4.3. Instituții competente și legătura cu ramura/sectorul (care au avizat pozitiv standardul)
Adresa web. www.xxx
4.4. Data înregistrării pe portalul CC-RM și data limită pentru revizuirea standardului calificării
xx.xx.xxxx.
4.5. Data limită pentru elaborarea/actualizarea/revizuirea standardelor calificării
• Decembrie 2020

FIȘA cu
ELEMENTE ALE CÂMPURILOR DE DATE PENTRU PUBLICAREA ELECTRONICĂ A
INFORMAȚIILOR ÎN RNC PRIVIND CALIFICĂRILE CU NIVEL CC-RM,
COMPARABIL CU CEC/EQF

DATE			Obligatoriu/ facultativ
Titlul calificării			Obligatoriu
Domeniul (*)			Obligatoriu
Nivelul CC-RM			Obligatoriu
Nivelul CEC/EQF			Obligatoriu
Codul conform nomenclatorului domeniilor de formare profesională în RM			Obligatoriu
Nivel educațional conform ISCED			Obligatoriu
Domeniul ocupațional CORM			Obligatoriu
Domeniul ocupațional ESCO			
Standard ocupațional/al calificării			
Descrierea calificării (***)	Fie	Cunoștințe	Obligatoriu
		Aptitudini	Obligatoriu
		Responsabilitate și autonomie	Obligatoriu
	Fie	Câmp ce permite introducerea unui text liber pentru a descrie ceea ce ar trebui să cunoască, să înțeleagă și să fie capabil să facă educabilul	Obligatoriu
Condiții de admitere			Obligatoriu
Trasee pentru obținerea calificării	a) prin formare inițială		Obligatoriu
	b) prin programe de formare profesională a adulților		Obligatoriu
	c) prin evaluarea competențelor dobândite în contexte de învățare nonformal și informal		Obligatoriu
Organismul de acordare a calificării sau autoritatea competentă (**)			Obligatoriu
Puncte de credit sau volum de muncă estimat a fi necesar pentru a obține rezultatele învățării			Obligatoriu
Denumirea instituțiilor care pot acorda și certifica această calificare			Obligatoriu
Organismul extern de asigurare a calității sau de reglementare			Obligatoriu
Alte informații referitoare la calificare			Facultativ
Sursa informațiilor			Facultativ
Link către suplimentele corespunzătoare			Obligatoriu

Adresa URL a calificării		Obligativ
Limba informațiilor		Obligativ
Calificări înrudite care conțin unități de rezultate similare		Obligativ
Legătura cu diferite ocupații sau sectoare profesionale		Obligativ
Modalități de obținere a calificării		Obligativ
Data expirării		Obligativ

(*) ISCED FoET2013

(**) Informațiile minime obligatorii cu privire la organismul de acordare a calificării sau la autoritatea competentă în vederea facilitării găsirii de informații despre ace(a)sta, completată cu o adresă URL sau cu informații de contact.

(***) Această descriere constă în câmpuri de text libere, fără utilizarea predefinită a unei terminologii standard.

Acronime

ANACEC	Agencia Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare
ANCE	Agencia Națională pentru Curriculum și Evaluare
CEC	Cadrul European al Calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (var.rom.)
EQF- LLL	European Qualifications Framework for Life Long Learning (var.engl.)
CC-RM	Cadrul Național al Calificărilor
CRDÎP	Centrul Republican pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional
QF-RM	Qualifications Framework of the Republic of Moldova
QF-EHEA	Qualifications Framework for European Higher Education Area
CAEN	Clasificatorul Activităților din Economia Moldova
CNC-RM	Consiliul Național pentru Calificări din Republica Moldova
CORM	Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova
EHEA	European Higher Education Area Spațiul European al Învățământului Superior
ECTS	Sistemul European de Transfer și Acumulare a Creditelor European Credit Transfer and Accumulation System
SNCST	Sistemul Național de Credite de Studii Transferabile
ECVET	European Credit System for Vocational Education and Training
SECEFP	Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională
EQAVET	Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională
ENIC-NARIC	ENIC: European Network of Information Centres in the European Region NARIC: National Academic Recognition Information Centres in the European Union rețea de centre naționale înființată pentru a sprijini în mod direct instituțiile și cetățenii în vederea recunoașterii titlurilor universitare
ESCO	Clasificarea europeană a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor
ESG	Standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior
Europass	Pasaportul European al competențelor (documente): - Pașaportul lingvistic - Mobilitate Europass - Suplimentul la diplomă - Suplimentul la certificatul profesional - Curriculum vitae
ISCO	Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor
ISCED	Clasificarea Internațională Standard a nivelurilor educației și formării profesionale
PC	Program cadru
PSO	Program specific ocupației
RNC	Registrul Național al Calificărilor
Youthpass	Instrument de recunoaștere a studiilor non formale și informale în proiectele pentru tineret